

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Примітки до фінансової звітності

Загальна інформація

Акціонерне товариство «Херсонобленерго» ("Херсонобленерго" або "Компанія") зареєстроване згідно з чинним законодавством України. Спочатку, Компанія була створена як державне підприємство і стала відкритим акціонерним товариством відповідно до законодавства України згідно з Указом Президента України № 282 "Про структурну перебудову в електроенергетичному комплексі України" від 04 квітня 1995 року і з Наказом № 140 Міністерства енергетики і електрифікації України від 01 серпня 1995 року. В рамках програми приватизації в Україні Компанія була приватизована 12 лютого 1997 згідно з Наказом № 7 - ДП Фонду державного майна України як Державна акціонерна Енергопостачальна компанія. 29 грудня 1998 у зв'язку зі зміною назви Компанія була перереєстрована як Відкрите акціонерне товариство «Херсонобленерго» згідно з рішенням Загальних зборів акціонерів. У травні 2001 року Фонд державного майна України провів тендер із продажу контрольного пакета акцій Компанії. В результаті тендеру основним акціонером Компанії став приватний інвестор.

17 березня 2011 у зв'язку зі зміною назви Компанія була перереєстрована як Публічне Акціонерне Товариство «Енергопостачальна компанія» Херсонобленерго» згідно з рішенням Загальних зборів акціонерів.

26 квітня 2017 року Компанія була перереєстрована як Приватне Акціонерне Товариство «Енергопостачальна компанія» Херсонобленерго » згідно з рішенням Загальних зборів акціонерів.

03 травня 2018 року Компанія була перереєстрована як Акціонерне Товариство «Херсонобленерго» згідно з рішенням Загальних зборів акціонерів.

Основною діяльністю Компанії до 2019 року була поставка електроенергії фізичним та юридичним особам в Херсонській області, України. Компанія купувала електроенергію у ДП «Енергоринок» з подальшою її реалізацією.

Основною діяльністю Компанії з 2019 року є надання послуг з розподілу електроенергії в Херсонській області та на території України.

У 2019 році Компанія використовувала ліцензію на право провадження господарської діяльності згідно Постанови НКРЕКП від 20.11.2018 р. № 1469.

Діяльність Компанії здійснюється в одному операційному сегменті.

Юридична адреса Компанії: Україна, м. Херсон, вул. Пестеля 5.

Основи підготовки фінансової звітності

Заява про відповідність

Фінансова звітність Компанії підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності ("МСФЗ").

З метою складання фінансової звітності за МСФЗ за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, згідно з вимогами українського законодавства компанією було застосовано форми фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73.

Основа складання фінансової звітності

Ця фінансова звітність була підготовлена відповідно до принципу оцінки за історичною вартістю, за винятком основних засобів і фінансових активів, доступних для продажу, які оцінюються за переоціненою та справедливою вартістю, відповідно.

У фінансової звітності представлена порівняльна інформація за попередній період.

Функціональна валюта та валюта звітності

Фінансова звітність представлена в Українській гривні, що є функціональною валютою Компанії. Уся фінансова інформація, представлена в Українських гривнях, округлюється до найближчої тисячі, якщо не зазначене інше.

Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті. Операції в іноземній валюті спочатку відображаються у функціональній валюті за курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи і зобов'язання, виражені в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Усі курсові різниці відображаються у звіті про сукупний дохід за період.

Суттєва невизначеність щодо безперервності діяльності

Дана фінансова звітність базується на принципі безперервності діяльності Компанії, що передбачає реалізацію активів і виконання зобов'язань у ході звичайної діяльності підприємства. Водночас, існують наступні події та обставини, які вимагали, щоб керівництво уважно оцінило здатність Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі і прийняло міри, щоб переконатися, що Компанія має достатнє фінансування.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, Компанія отримала збиток в сумі 73 190 тисяч гривень (2018: чистий прибуток у сумі 158 017 тисяч гривень (за даними фінансової звітності за 2018 рік). Також, станом на 31 грудня 2019 р. поточні зобов'язання Компанії перевищують її поточні активи на 872 106 тисяч гривень. (2018: 921 133 тисяч гривень (за даними фінансової звітності за 2018 рік)).

Ці умови вказують на існування суттєвої невизначеності, яка може вплинути на здатність Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, оскільки неможливо достовірно оцінити ефект впливу поточної економічної ситуації на ліквідність і дохід Компанії, стабільність і структуру її операцій із споживачами та постачальниками. Все ж на поточний момент залишається певна невизначеність з приводу ситуації у східних регіонах України, в яких урядові війська проводять антитерористичну операцію, а також в Автономній Республіці Крим, яку було анексовано Російською Федерацією.

На дату затвердження фінансової звітності українська економіка знаходиться в затяжній кризі, ускладненому військовим конфліктом на сході України і невизнаним відділенням Автономної республіки Крим. Уряд України не полишає спроб проведення комплексних структурних реформ, які мають на меті усунення існуючих дисбалансів в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбу з корупцією, удосконалення судової системи, тощо та, в кінцевому підсумку, створення умов для економічного зростання в країні. Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Компанії у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

Разом з тим, Товариство є оператором системи розподілу. Практично всі електричні мережі в області належать Товариству. Без електричної енергії господарський комплекс області не зможе функціонувати. Таким чином перспективи безперервної діяльності на тривалий час є реальними.

Зважаючи на вищезазначене, керівництво вважає, що воно вживає всіх необхідних заходів для підтримки стійкості та використання всіх наявних можливостей для розвитку бізнесу Компанії в нинішніх умовах.

Основні положення облікової політики

Облікова політика, викладена нижче, послідовно застосовувалася до усіх періодів, поданих у цій фінансовій звітності.

Облік інфляції

До 2001 року Україна розглядалася як країна з гіперінфляційною економікою. Для відповідності вимогам МСБО 29 "Фінансова звітність в умовах гіперінфляції" у фінансовій звітності повинні були використовуватися суми, виражені в одиниці виміру, що діяла на звітну дату. Починаючи з 1 січня 2001 року, Україна більше не розглядається як країна з гіперінфляційною економікою. Відповідно до вимог МСБО 29, для врахування ефекту гіперінфляції, яка мала місце в Україні до 2000 року, необхідно робити перерахунок немонетарних активів, зобов'язань і власного капіталу Компанії станом на 31.12.1999 року.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи визнаються активом, якщо є ймовірність отримання майбутніх економічних вигод від використання активів та собівартість активу можна достовірно оцінити.

Придбані (створені) нематеріальні активи зараховуються на баланс Компанії за первісною вартістю (собівартістю), коли вони стають придатними для використання у визначений спосіб.

Нематеріальні активи Компанії, в основному, містять ліцензії на програмне забезпечення. Придбані ліцензії на програмне забезпечення капіталізуються на основі витрат, понесених на придбання і впровадження цього програмного забезпечення.

Для амортизації нематеріальних активів застосовується метод прямолінійного нарахування амортизації протягом терміну корисного використання. Термін корисної експлуатації нематеріальних активів складає до 10 років амортизується протягом очікуваного терміну корисного використання, який не перевищує 10 років, ліцензії протягом терміну дії. Незавершені капітальні інвестиції містять витрати, безпосередньо пов'язані зі створенням нематеріальних активів та не амортизуються до моменту, коли нематеріальні активи доведені до стану, придатного до використання.

Основні засоби

Об'єкти основних засобів відображаються за переоціненою вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності за їхньою наявності.

Оцінка основних засобів здійснюється з достатньою регулярністю для того, щоб справедлива вартість переоціненого активу суттєво не відрізнялася від його балансової вартості.

Станом на 30 вересня 2018 року основні засоби були оцінені незалежною професійною компанією - оцінювачем «Універсальна консалтінгова група» (Київ, Україна), з використанням ринкової вартості або амортизованої вартості заміщення для тих виробничих активів, для яких не існує активного ринку.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

При відображенні результатів переоцінки активів станом на звітну дату за групами «будівлі» та «передавальні пристрої», накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з одночасним зменшенням валової балансової вартості активу, і потім чиста сума дооцінюється до переоціненої вартості активу. При переоцінці груп «транспортні засоби», «офісне обладнання» та «інше» валова балансова вартість активів та накопичений знос змінюється прямо пропорційно зміненню балансової вартості активу.

Незавершене будівництво містить витрати, безпосередньо пов'язані зі створенням основних засобів, включаючи відповідні змінні накладні витрати, понесені в результаті будівництва.

Якщо об'єкти основних засобів включають основні частини, що мають різні строки корисного використання, ці частини враховуються як окремі об'єкти основних засобів.

Компанія капіталізує витрати на позики, що мають безпосереднє відношення до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованих активів, як частина вартості даного активу.

Витрати на капіталізацію містять основні витрати на модернізацію та заміну основних засобів, що продовжують строк корисної експлуатації активів або збільшують їхню здатність генерувати дохід. Витрати на ремонт та обслуговування, що не відповідають зазначеним критеріям капіталізації, відображаються у звіті про сукупні прибутки та збитки у тому періоді, в якому вони були понесені. Компанія капіталізує витрати на позики, що мають безпосереднє відношення до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованих активів, як частину вартості цього активу.

Згідно з Державним Актом, Компанія має право на постійне користування землею, на якій вона розташована, і сплачує податок на землю, який щорічно розраховується державою виходячи із загальної площі та використання землі. Земля є власністю держави і тому не включається до активів Компанії. Офіційного договору на оренду землі не існує, що є звичайною практикою для (колишніх) державних підприємств України.

Амортизація основних засобів нараховується лінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби відповідних активів:

Будівлі та передавальне обладнання	10-50 років
Машини та обладнання	5-20 років
Транспортні засоби	5-20 років
Інше	5-20 років

Дооцінка балансової вартості в результаті переоцінки основних засобів відноситься на резерв переоцінки, що відображається в розділі «власний капітал» звіту про фінансовий стан, крім тієї частини, в якій вона змінює зменшення переоцінки того ж активу, раніше визнаного у прибутках або збитках, і ця частина визнається як прибуток або збиток. Уцінка балансової вартості визнається в прибутках або збитках, за винятком випадків, коли уцінка безпосередньо компенсує дооцінку балансової вартості цих же активів у попередньому періоді і відноситься на резерв переоцінки.

Після вибуття активу залишковий резерв з переоцінки такого активу перекласифіковується у нерозподілений прибуток.

Витрати на капіталізацію містять основні витрати на модернізацію та заміну основних засобів, що продовжують строк корисної експлуатації активів або збільшують їхню здатність генерувати дохід. Витрати на ремонт та обслуговування, що не відповідають зазначеним критеріям капіталізації, відображаються у звіті про сукупні прибутки та збитки у тому періоді, в якому вони були понесені.

Основний засіб знімається з обліку при його вибутті або у випадку, якщо від його подальшого використання не очікується отримання економічних вигод. Прибуток або збиток від вибуття активу (розраховується як різниця між чистими надходженнями від вибуття і балансовою вартістю активу), включається до звіту про сукупні прибутки та збитки за період, в якому визнання активу припиняється.

Залишкова вартість, строки корисного використання та методи нарахування амортизації активів, аналізуються наприкінці кожного фінансового року і коректуються за необхідністю.

Ліквідаційна вартість основних засобів Компанії оцінена як нульова, тому що Компанія використовуватиме активи до кінця їхнього фізичного існування.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Зменшення корисності нефінансових активів

Одиницею, яка генерує грошові кошти є вся сукупність всіх активів Компанії. На кожну звітну дату Компанія визначає, чи є ознаки можливого зменшення корисності активу. Якщо такі ознаки існують, або якщо необхідно виконати щорічне тестування активу на зменшення корисності, Компанія оцінює суму очікуваного відшкодування активу. Сума очікуваного відшкодування активу - це більша з наступних величин: справедливої вартості активу або підрозділу, що генерує грошові потоки, за вирахуванням витрат на продаж, і вартості використання активу. Сума очікуваного відшкодування визначається для окремого активу, за винятком активів, які не генерують надходження грошових коштів, які, в основному, незалежні від надходжень, що генеруються іншими активами або групами активів. Якщо балансова вартість активу перевищує його суму очікуваного відшкодування, актив вважається таким, корисність якого зменшилася і списується до вартості відшкодування. Під час оцінки вартості використання, майбутні грошові потоки дисконтуються за ставкою дисконтування до оподаткування, яка відображає поточну ринкову оцінку вартості грошей у часі та ризики, притаманні активу. Збитки від зменшення корисності визнаються у звіті про фінансові результати за період в складі тих категорій витрат, які відповідають функції активу, корисність якого зменшилася або зменшенням залишку капіталу по дооцінці основних засобів, якщо раніше такий об'єкт було дооцінено.

На кожну звітну дату Компанія визначає, чи є ознаки того, що раніше визнані збитки від зменшення корисності більше не існують або зменшилися. Якщо така ознака є, розраховується сума відшкодування. Раніше визнані збитки від зменшення корисності відновлюються тільки у тому випадку, якщо мала місце зміна в оцінці, яка використовувалася для визначення суми очікуваного відшкодування активу, з часу останнього визнання збитку від зменшення корисності. У зазначеному випадку балансова вартість активу підвищується до суми очікуваного відшкодування. Отримана сума не може перевищувати балансову вартість (за вирахуванням амортизації), за якою цей актив визнавався б у випадку, якщо б у попередні роки не був визнаний збиток від зменшення корисності. Сторнування вартості визнається у звіті про фінансові результати за період. Після такої зміни вартості майбутні амортизаційні відрахування коригуються таким чином, щоб амортизувати переглянуту балансову вартість активу, за вирахуванням залишкової вартості, на систематичній основі протягом строку корисної служби.

Зменшення корисності фінансових активів

Класифікація фінансових активів

В момент початкового визнання фінансових інструментів Компанія здійснює їх класифікацію та визначає модель подальшої оцінки.

Боргові фінансові активи Компанія класифікує, виходячи з бізнес-моделі, яку вона використовує для управління цими активами, та характеристик грошових потоків, передбачених договором, що ініціює фінансовий інструмент.

Класифікація фінансових активів здійснюється за такими категоріями:

- фінансові активи, оцінені за амортизованою вартістю (AC);
- фінансові активи, оцінені за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході (FVOCI);
- фінансові активи, оцінені за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку (FVTPL).
- Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований як оцінюваний за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку:
- він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків, і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів (критерій SPPI) на непогашену частину основної суми.

При первісному визнанні інструментів капіталу, які не призначені для торгівлі, Компанія може безповоротно вибрати відображати подальші зміни справедливої вартості в іншому сукупному доході, тобто віднести такі інструменти до категорії оцінки за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході (FVOCI). Цей вибір робиться окремо для кожного фінансового інструмента.

Всі фінансові активи, які не відповідають критеріям для їх оцінки за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як описано вище, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Компанія проводить оцінку мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив, на рівні портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінському персоналу.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми ("критерій SPPI"), Компанія аналізує договірні умови фінансового інструмента, а саме - чи містить фінансовий актив яку-небудь договірну умову, яка може змінити терміни або суму передбачених договором грошових потоків так, що фінансовий актив не буде відповідати аналізованій вимозі.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Фінансові активи Компанії включають грошові кошти та їх еквіваленти, дольові інструменти, наявні для продажу які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, торгіву та іншу дебіторську заборгованість.

Рекласифікація фінансових активів

Рекласифікація фінансових активів здійснюється перспективно виключно у випадку зміни бізнес-моделі, в рамках якої вони утримуються. Фінансові зобов'язання та інструменти капіталу, а також фінансові активи, які на вибір Компанії при початковому визнанні були класифіковані до моделі обліку за справедливою вартістю через прибутки/збитки не підлягають рекласифікації.

Класифікація фінансових зобов'язань

Фінансові зобов'язання оцінюються за амортизованою собівартістю, за виключенням:

- 1) фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки;
- 2) фінансових зобов'язань, які виникають у разі, коли передавання фінансового активу не відповідає умовам припинення визнання або коли застосовується принцип продовження участі;
- 3) договорів фінансової гарантії, авалю, поруки;
- 4) зобов'язань з кредитування за ставкою, нижче ринкової.

Фінансові зобов'язання Компанії включають торгіву та іншу кредиторську заборгованість, а також процентні кредити та позики.

Первісне визнання та подальша оцінка фінансових інструментів

Фінансові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки при первісному визнанні відображаються за справедливою вартістю без урахування витрат на операції. Витрати на операції з придбання таких фінансових інструментів відображаються за рахунками витрат на дату їх здійснення.

Усі інші фінансові інструменти під час первісного визнання оцінюються за справедливою вартістю, до якої додаються витрати на операції. Витрати на операцію та інші платежі, що безпосередньо пов'язані з визнанням фінансового інструменту, відображаються на рахунках дисконту (премії) за цим фінансовим інструментом.

До витрат на операцію належать комісійні, сплачені агентам, консультантам, брокерам і дилерам, збори органам регулювання, фондовим біржам, податки та держмита тощо.

Витрати на операцію та комісійні доходи, що є невід'ємною частиною дохідності фінансового інструменту, визнаються в складі фінансового інструменту і враховуються при розрахунку ефективної відсоткової ставки за таким фінансовим інструментом.

При первісному визнанні Компанія оцінює торговельну дебіторську заборгованість за ціною операції – це сума відшкодування, право на яке Компанія очікує отримати в обмін на передання обіцяних товарів або послуг покупцю, виключаючи суми, отримані від імені третіх сторін, якщо торговельна дебіторська заборгованість не містить значного компоненту фінансування (коли встановлені угодою дати платежів надають покупцю чи продавцю суттєві вигоди від реалізації продукції).

За борговим фінансовим активом, що оцінюється за справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході, прибутки або збитки визнаються у складі іншого сукупного доходу до дати припинення його визнання або рекласифікації, за виключенням процентних доходів, нарахованих за методом ефективної відсоткової ставки, прибутків або збитків від його знецінення та прибутків або збитків від зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют. Визнання оціночного резерву за таким активом не змінює величину його справедливої вартості.

Переоцінка фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки у іншому сукупному доході, здійснюється після нарахування процентів та амортизації дисконту/премії, формування оціночного резерву за кредитними ризиками.

В момент припинення визнання фінансового активу, що оцінюється за справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході, накопичена сума переоцінки не рекласифікується з іншого сукупного доходу в прибутки або збитки.

Фінансові гарантії та зобов'язання з кредитування за ставкою нижче ринкової під час первісного визнання оцінюються за справедливою вартістю.

В подальшому зобов'язання з кредитування за ставкою нижче ринкової та фінансові гарантії оцінюються за найбільшою з двох таких величин - сумою оціночного резерву під очікувані кредитні збитки та сумою справедливої вартості фінансового зобов'язання за мінусом амортизації накопиченого доходу згідно з принципами його визнання.

Зменшення корисності – Фінансові активи, зобов'язання з надання позик і договори фінансової гарантії

Модель зменшення корисності застосовується до фінансових інструментів, які не оцінюються за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку:

- фінансові активи, що є борговими інструментами;

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

- дебіторська заборгованість за договорами оренди;
- зобов'язання з надання позик і зобов'язання за договорами фінансової гарантії.

За інвестиціями в інструменти капіталу збиток від зменшення корисності не визнається.

Резерви під очікувані кредитні збитки повинні визнаватися в сумі, що дорівнює або очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців, або очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента.

Компанія застосовує спрощений підхід та визнає резерви під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю, договірними активами та дебіторською заборгованістю за договорами оренди в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента, не залежно від наявності суттєвого компонента фінансування.

Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає різницю між контрактними грошовими потоками відповідно до умов договору та всіх грошових потоків, що Компанія очікує отримати. Потім збиток дисконтується з наближенням до первісної ефективної процентної ставки активу.

Компанія розділила фінансові активи на основі загальних характеристик кредитного ризику, таких як: тип фінансового інструменту, рейтинг кредитного ризику, тип боржника чи емітента, дати первісного визнання фінансового активу, та застосувала до них історичний відсоток кредитних збитків, що базується на досвіді Компанії щодо виникнення таких збитків, скоригованого на специфічні фактори для боржників та загальних економічних умов.

Списання

Списання валової балансової вартості фінансового інструменту за рахунок сформованого резерву відбувається після визнання його безнадійним, наявності сформованого резерву під очікувані кредитні збитки, та одночасного виконання інших передумов, визначених вимогами чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів Компанії.

Припинення визнання і модифікація договору

Припинення визнання фінансових активів відбувається якщо:

- а) строк дії прав на грошові потоки, що визначені умовами договору фінансового активу, закінчується;
- б) передавання фінансового активу відповідає критеріям припинення;
- в) списання фінансового активу за рахунок резерву.

Контроль за переданим активом відсутній, якщо сторона, якій цей актив передається, має реальну змогу його продати непов'язаній третій стороні та може здійснити цей продаж в односторонньому порядку без необхідності встановлювати додаткові обмеження щодо такого передавання.

Якщо контроль за фінансовим активом не зберігається, визнання такого активу припиняється, інакше, у разі збереження контролю за фінансовим активом, продовжується його визнання у межах подальшої участі в ньому.

Різниця між балансовою вартістю фінансового активу, визначеною на дату припинення визнання, та сумою отриманої компенсації (в тому числі величину отриманого нового активу за вирахуванням величини прийнятого зобов'язання), відображається як доходи або витрати від припинення визнання.

Фінансове зобов'язання або його частина, припиняє визнаватись якщо таке зобов'язання погашено, анульовано або строк його виконання закінчився.

Будь-які витрати або винагороди є доходами/витратами від припинення визнання, якщо обмін борговими фінансовими зобов'язаннями або зміна умов за фінансовим зобов'язанням відображається в бухгалтерському обліку як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання.

Різниця між балансовою вартістю погашеного або переданого іншій стороні фінансового зобов'язання (або частини фінансового зобов'язання) та сумою сплаченої компенсації є доходами/витратами від припинення визнання.

Процентні доходи

Компанія визнає за фінансовими інструментами процентний дохід/витрати за ефективною ставкою відсотка протягом періоду від дати їх початкового визнання до дати припинення визнання (продаж, погашення), рекласифікації.

Процентні доходи за фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою собівартістю, визнаються за ефективною ставкою відсотка до валової балансової вартості за виключенням:

- 1) придбаних або створених знецінених фінансових активів. Для таких фінансових активів застосовується ефективна ставка відсотка, скоригована з урахуванням кредитного ризику, до амортизованої собівартості фінансового активу з моменту первісного визнання;
- 2) фінансових активів, які не є придбаними або створеними знеціненими фінансовими активами, але які в подальшому стали знеціненими фінансовими активами. У випадку таких фінансових активів Компанія має застосовувати ефективну процентну ставку до амортизованої собівартості фінансового активу у наступних звітних періодах.

Коригування процентних доходів за фінансовим активом на третьому рівні кредитного ризику проводиться в кореспонденції з рахунками, призначеними для обліку оціночних резервів під очікувані кредитні збитки.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Оцінка справедливої вартості

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікуються в рамках описаної нижче ієрархії справедливої вартості на основі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- Рівень 1 – Ціни котирування (не скориговані) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання
- Рівень 2 – Моделі оцінки, в яких суттєві для оцінки справедливої вартості вихідні дані, що відносяться до найнижчого рівня ієрархії, можна спостерігати прямо або опосередковано;
- Рівень 3 – Моделі оцінки, в яких суттєвих для оцінки справедливої вартості вихідних даних, що відносяться до найнижчого рівня ієрархії, немає у відкритому доступі.

У випадку активів і зобов'язань, які переоцінюються у фінансовій звітності на періодичній основі, Компанія визначає необхідність їх переведення між рівнями ієрархії, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Керівництво Компанії визначає політику і процедури для періодичної оцінки справедливої вартості фінансових активів, що не котируються, наявних для продажу. Для переоцінки основних засобів залучаються зовнішні оцінювачі. Рішення про залучення зовнішніх оцінювачів приймається з достатньою регулярністю. В якості критеріїв відбору застосовуються знання ринку, репутація, незалежність та відповідність професійним стандартам. На кожну звітну дату керівництво компанії аналізує зміни вартості активів і зобов'язань, які необхідно повторно проаналізувати і повторно оцінити відповідно до облікової політики. У рамках такого аналізу керівництво перевіряє основні вихідні дані, які застосовувалися під час останньої оцінки, шляхом порівняння інформації, використаної при оцінці, з договорами та іншими доречними документами.

Керівництво та зовнішні оцінювачі також порівнюють зміни справедливої вартості кожного активу і зобов'язання з відповідними зовнішніми джерелами з метою визначення обґрунтованості змін.

Для цілей розкриття інформації про справедливу вартість Компанія класифікувала активи та зобов'язання на основі їх характеру, притаманним їм характеристикам і ризикам, а також застосованого рівня в ієрархії справедливої вартості, як зазначено вище.

Операції в іноземних валютах

Українська гривня є функціональною валютою і валютою представлення фінансової звітності. Операції у валютах, відмінних від української гривні, спочатку відображаються за курсами обміну, що переважає на дати здійснення операцій. Монетарні активи і зобов'язання, деноміновані в таких валютах, перераховуються в гривні за курсами обміну, чинними на звітну дату. Курсові різниці, що виникають при перерахунку, відображаються у звіті про сукупні прибутки та збитки. Немонетарні активи і зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, які відображені у звітності за первісною вартістю, перераховуються в гривні за курсом обміну на дату здійснення операції.

Курси обміну гривні відносно основних валют, які застосовувалися при підготовці фінансової звітності станом на 31 грудня 2019 та 31 грудня 2018 років, представлені таким чином:

	31-12-2019	31-12-2018
Долар США	23,6862	27,688264
Євро	26,4220	37,714138

Гроші та їх еквіваленти

До грошей та їх еквівалентів Компанія відносить готівку в касі, кошти на поточних рахунках в банках та короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості.

Запаси

Запаси оцінюються за найменшим із двох показників: собівартості або чистої вартістю реалізації. Оцінка запасів при вибутті здійснюється з використанням методу ідентифікованої вартості відповідної одиниці запасів.

Запаси періодично переглядаються, сума, на яку первісна вартість запасів перевищує чисту вартість їх реалізації (уцінка запасів), та вартість повністю втрачених (зіпсованих або тих, що не вистачає) запасів списуються на витрати звітного періоду.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Аванси видані

Аванси видані відображаються по фактичній вартості за вирахуванням резерву під знецінення. Сума авансів на придбання активу включається до його балансової вартості при отриманні Компанією контролю над цим активом та при наявності ймовірності того, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з ним, будуть отримані Компанією. Інші аванси списуються за рахунок прибутків та збитків при отриманні товарів або послуг, що відносяться до них. За наявності ознак того, що активи, товари та послуги, що відносяться до авансів, не будуть отримані, балансова вартість авансів підлягає списанню, а відповідний збиток від знецінення відображається в складі прибутків та збитків. Аванси видані відносяться до довгострокових активів, коли товари або послуги, за які здійснена оплата, будуть отримані через один рік і пізніше, або коли аванси відносяться до активу, який після первісного визнання буде віднесений до категорії необоротних активів.

Акціонерний капітал

Фінансові інструменти, випущені Компанією, класифікуються як власний капітал тією мірою, якою вони відповідають визначенню фінансового зобов'язання або фінансового активу. Прості акції Компанії класифікуються як пайові інструменти.

Нерозподілений прибуток

Нерозподілений прибуток включає суми накопичених прибутків та збитків за весь період діяльності.

Капітал у дооцінках

Капітал у дооцінках формується при переоцінці груп основних засобів. При припиненні визнання активу частину резерву з переоцінки основних засобів, що відноситься до вибуваючих активів, перекласифікується в нерозподілений прибуток.

Дивіденди

Дивіденди визнаються в момент, коли їхня виплата є юридично обґрунтованою. У разі виплати остаточних дивідендів, їхнє визнання здійснюється у момент затвердження акціонерами на загальних зборах.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Компанія бере участь у державній пенсійній програмі, за якою роботодавець повинен здійснювати на користь своїх працівників відрахування до Державного пенсійного фонду у вигляді єдиного соціального внеску, розрахованого як процентна частка від загальної суми заробітної плати. Ця пенсійна програма є програмою з визначеним внеском. Зазначені суми визнаються витратами в періоді їх нарахування.

Також Компанія уклала контракт з недержавним Пенсійним фондом, до якого здійснює щомісячні відрахування у розмірі не більше 1.00 грн. в місяць за кожного працівника. Ця пенсійна програма є програмою із встановленими внесками. Ці витрати у звіті про сукупні прибутки та збитки відносяться до періоду, в якому нараховується заробітна плата.

Аванси, отримані від замовників

Аванси, отримані від замовників, спочатку обліковуються за справедливою вартістю, а згодом відображаються за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективного відсотка.

Оренда

Оренда, при якій за орендодавцем зберігаються усі ризики і вигоди, пов'язані з правом власності на актив, класифікується як операційна оренда. Платежі, пов'язані з операційною орендою відображаються як витрати у звіті про сукупний дохід за період з використанням прямолінійного методу списання таких витрат протягом строку оренди.

Потенційні зобов'язання

Потенційні зобов'язання не відображаються у фінансовій звітності, за винятком випадків, коли існує ймовірність того, що для погашення зобов'язання потрібне вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і при цьому сума таких зобов'язань може бути достовірно оцінена. Інформація про такі зобов'язання підлягає відображенню, за винятком випадків, коли можливість відтоку ресурсів, які представляють собою економічні вигоди, є малоімовірною.

Резерви

Резерви визнаються, якщо Компанія має поточне зобов'язання (юридичне або конструктивне), яке виникло у результаті минулої події, є значна ймовірність того, що для погашення зобов'язання буде потрібний відтік економічних вигод, і може бути зроблена надійна оцінка суми такого зобов'язання. Якщо Компанія припускає отримати відшкодування деякої частини або всіх резервів, наприклад, за договором страхування, відшкодування визнається як окремий актив, але тільки у тому разі, якщо отримання відшкодування не підлягає сумніву. Витрата, що відноситься до резерву, відображається у звіті про сукупні прибутки та збитки за період за вирахуванням відшкодування. Якщо вплив тимчасової вартості грошей істотний, резерви дисконтуються за поточною ставкою до оподаткування, яка відображає, коли це може бути застосовано, ризики, характерні для конкретного зобов'язання. Якщо застосовується дисконтування, то збільшення резерву з часом визнається як витрати на фінансування.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Податок на прибуток

Поточний податок

Поточні податкові активи і зобов'язання за поточний та попередні періоди оцінюються за сумою, передбачуваною до отримання як відшкодування від податкових органів або до сплати податковим органам. Податкові ставки та податкове законодавство, які застосовуються для розрахунку цієї суми, – це ставки і закони, прийняті або практично прийняті на звітну дату.

Відстрочений податок

Відстрочений податок на прибуток нараховується за методом балансових зобов'язань за усіма тимчасовими різницями на звітну дату між балансовою вартістю активів і зобов'язань, для цілей фінансового обліку та вартістю, що приймається до уваги у податковому обліку.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються за усіма оподатковуваними тимчасовими різницями, крім випадків, коли:

- відстрочене податкове зобов'язання виникає в результаті первинного визнання гудвілу або активу, або зобов'язання у господарській операції, яка не є об'єднанням компаній, і яке на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподаткований прибуток або збиток; і
- щодо оподатковуваних тимчасових різниць, які пов'язані з інвестиціями в дочірні та асоційовані підприємства, та з часткою у спільних підприємствах, якщо материнська компанія може контролювати розподіл у часі сторнування тимчасової різниці, або існує значна ймовірність того, що тимчасова різниця не буде сторнована в недалекому майбутньому.

Податок на прибуток

Відстрочені податкові активи визнаються за усіма оподатковуваними тимчасовими різницями і перенесенням на наступні періоди невикористаного податкового кредиту та податкових збитків, якщо існує ймовірність отримання неоподаткованого прибутку, щодо якого можна застосувати тимчасову різницю, а також використовувати податкові кредити і податкові збитки, перенесені на наступні періоди, крім випадків, коли:

- відстрочений податковий актив, що стосується тимчасових різниць, виникає у результаті первісного визнання активу або зобов'язання в господарській операції, яка не є об'єднанням компаній, і який на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і
- щодо тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні та асоційовані підприємства, а також з часткою участі у спільній діяльності, відстрочені податкові активи визнаються, тільки якщо існує ймовірність сторнування тимчасових різниць в осяжному майбутньому і буде отриманий оподатковуваний прибуток, у відношенні якого можна застосувати тимчасову різницю.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну дату складання звіту про фінансовий стан і зменшується, якщо більше не існує ймовірності отримання достатнього оподаткованого прибутку, який дозволив би реалізувати частину або усю суму такого відстроченого податкового активу. Невизнані раніше відстрочені податкові активи переоцінюються на кожну дату звіту про фінансовий стан і визнаються тоді, коли виникає ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, що дає можливість реалізувати відстрочений податковий актив.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, застосування яких очікується при реалізації активу або погашення зобов'язання, на підставі діючих або оголошених (і практично прийнятих) на дату звіту про фінансовий стан податкових ставок і положень податкового законодавства. Відстрочений податок, який належить до статей, визнаних не у складі прибутку чи збитку, також не визнається у складі прибутку або збитку. Статті відстрочених податків визнаються відповідно до операцій, які покладені в їхню основу, або у складі іншого сукупного доходу, або безпосередньо в капіталі. Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання підлягають взаємозаліку за наявності повного юридичного права зарахувати поточні податкові активи у рахунок поточних податкових зобов'язань і якщо вони відносяться до податків на прибуток, накладених тим самим податковим органом на той же суб'єкт господарювання.

Для розрахунку податку на прибуток з 1 січня 2014 року застосовується ставка податку на прибуток 18%.

При розрахунку сум відстрочених податкових активів і зобов'язань Компанія використовувала ставки податку, які, як очікується, діятимуть у період сторнування тимчасових різниць, які призвели до виникнення відповідних відкладених податкових активів і зобов'язань.

Визнання доходів

Дохід від реалізації електроенергії та надання послуг з розподілу електроенергії визнається за принципом нарахування, коли існує ймовірність того, що Компанія одержить економічні вигоди, пов'язані з проведенням операції, і сума доходу може бути достовірно визначена. Дохід визнається за вирахуванням податку на додану вартість (ПДВ).

Сума доходу визначається на підставі застосування тарифів на реалізацію електроенергії та послуг з розподілу, затверджених Національною комісією регулювання у сферах електроенергетики та комунальних послуг України. Методика визначення тарифів заснована, головним чином, на сумі виробничій собівартості і затвердженому коефіцієнті прибутку. Такий процес визначення тарифів може також підпадати під вплив соціально-політичних чинників.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Процентний дохід

Щодо усіх фінансових інструментів, які оцінюються за амортизованою вартістю, і процентних фінансових активів, які класифікуються як такі, що доступні для продажу, процентний дохід або витрати визнаються з використанням методу ефективного відсотка, який точно дисконтує очікувані майбутні виплати або надходження грошових коштів протягом очікуваного строку використання фінансового інструменту або, якщо це доречно, менш тривалого періоду до чистої балансової вартості фінансового активу або зобов'язання.

Процентний дохід включається до складу доходів від фінансування в звіті про сукупний дохід.

Фінансові витрати

Фінансові витрати включають витрати на виплату відсотків за наданими кредитами і позиками.

Сегменти

Діяльність Компанії здійснюється в одному операційному сегменті. Компанія надає послуги з розподілу електричної енергії не побутовим споживачам та постачальникам електроенергії на території України.

Події після звітної дати

Події, що відбулися після звітної дати і до дати затвердження фінансових звітів до випуску та які надають додаткову інформацію щодо фінансової звітності Компанії, відображаються у фінансовій звітності. Події, що відбулися після звітної дати і які не впливають на фінансову звітність Компанії на цю дату, розкриваються у примітках до фінансової звітності, якщо такі події суттєві.

Виправлення помилок (та інші зміни)

Складанню балансу на 31 грудня 2019 року передувало внесення змін до нього. Вплив відповідних коригувань на фінансову звітність за 2019 рік представлено наступним чином:

Баланс (Звіт про фінансовий стан)	Відображено	Коригування	Стало на початок
	на кінець 2018 року		звітнього періоду
	тис. грн.	тис. грн.	2019 рік
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.
Довгострокова дебіторська заборгованість (рядок 1040)	4722	50274	54996
Відстрочені податкові активи (рядок 1045)	10882	(10882)	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи (рядок 1125)	176838	18157	194995
Дебіторська заборгованість за виданими авансами (рядок 1130)	66690	(159)	66531
Інша поточна дебіторська заборгованість (рядок 1155)	17577	31642	49219
Інші оборотні активи (рядок 1190)	60519	246	60765
Капітал в дооцінках (рядок 1405)	5916476	(1008405)	4908071
Нерозподілений збиток (рядок 1420)	(699538)	145424	(554114)
Відстрочене податкове зобов'язання (рядок 1500)	-	942312	942312
Інші довгострокові зобов'язання (рядок 1515)	44333	9088	53421
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом (рядок 1620)	19008	385	19393
Інші поточні зобов'язання (рядок 1690)	93462	474	93936

Компанія відображає в обліку витрати на амортизацію суми дисконту довгострокової кредиторської заборгованості та поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями перед ДП «Енергоринок», та зобов'язань з переведення боргу на рахунок 4410 «Прибуток (збиток) минулих років». Таким чином на амортизацію суми дисконту відбувається коригування валюти балансу шляхом перерахування залишків зобов'язань та власного капіталу на початок звітнього періоду.

Компанія відображає перерахунок нарахувань минулих років абонентам за спожиту електричну енергію на рахунок 4410 «Прибуток (збиток) минулих років» з одночасним коригуванням валюти балансу шляхом перерахування залишків на початок звітнього періоду. Такі коригування зменшують нарахування за спожиту електроенергію та одночасно збільшують нарахування субсидій та льгот.

У разі, якщо заборгованість, яка була визнана сумнівною у попередніх звітних періодах з нарахуванням резерву сумнівних боргів, погашається у поточному періоді, Компанія коригує резерв сумнівних боргів з застосуванням рахунку 4410 «Прибуток (збиток) минулих років» з одночасним коригуванням валюти балансу шляхом перерахування залишків на початок звітнього періоду.

Визнання в поточному періоді відстроченого податкового зобов'язання, яке виникло в зв'язку з проведеною у 2018 році переоцінкою основних засобів, привело до суттєвих змін у капіталі в дооцінках станом на початок 2019 року

Вплив змін на фінансовий результат 2018 року

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (рядок 2000) (примітка 28)	2287
Інші операційні доходи (рядок 2120) (примітка 31)	97355
Адміністративні витрати (рядок 2130) (примітка 32)	(1)
Інші операційні витрати (рядок 2180) (примітка 31)	44
Інші витрати (рядок 2270) (примітка 32)	(9087)
Фінансовий результат до оподаткування (рядок 2290)	90598
(Витрати) доходи з податку на прибуток (рядок 2300) (примітка 35)	54826
Разом чистий прибуток (рядок 2350)	145424

Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію за 2018 рік становить 1,6962.

Суттєві облікові оцінки та судження

Підготовка фінансової звітності Компанії вимагає від її керівництва винесення суджень та визначення оціночних значень і припущень на кінець звітного періоду, які впливають на відображені у звітності суми доходів, витрат, активів і зобов'язань, а також на розкриття інформації про умовні зобов'язання. Проте невизначеність у відношенні цих припущень і оціночних значень може привести до результатів, які можуть зажадати в майбутньому істотних коригувань до балансової вартості активу або зобов'язання, щодо яких приймаються подібні припущення та оцінки.

Допущення і оцінні значення Компанії засновані на вихідних даних, які воно мала в своєму розпорядженні на момент підготовки фінансової звітності. Проте поточні обставини і допущення відносно майбутнього можуть змінюватися зважаючи на ринкові зміни або непередбачувані обставини Компанії. Такі зміни відображаються в допущеннях у міру того, як вони відбуваються.

Оцінка фінансових інвестицій

У випадках, коли справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань, визнаних у звіті про фінансовий стан, не може бути визначена на підставі даних активних ринків, вона визначається з використанням методів оцінки, включаючи модель дисконтованих грошових потоків. В якості вихідних даних для цих моделей по можливості використовується інформація, отримана на спостережуваних ринках, проте у тих випадках, коли це не уявляється практично здійсненним, потрібна певна частка судження для встановлення справедливої вартості. Судження містять облік таких вихідних даних, як ризик ліквідності, кредитний ризик і волатильність. Зміни в припущеннях щодо цих факторів можуть вплинути на справедливу вартість фінансових інструментів, відображену у фінансовій звітності.

У разі, якщо справедливу вартість фінансових інвестицій визначити неможливо, або це потребує значних витрат, компанія оцінює їх за собівартістю за вирахуванням збитків від знецінення.

Оцінка справедливої вартості основних засобів на підставі переоцінки

Компанія повинна періодично, як це запропоновано керівництвом, здійснювати переоцінку своїх основних засобів. Такі переоцінки здійснюються незалежними оцінювачами із застосуванням методів оцінки, встановлених Міжнародними Стандартами Оцінки, такими як: метод обліку за вартістю, метод порівняння (ринковий метод), прибутковий метод.

Строк корисного використання нематеріальних активів та основних засобів

Амортизація нематеріальних активів та знос основних засобів нараховуються протягом строку їх корисного використання. Строки корисного використання засновані на оцінках керівництва того періоду, протягом якого актив принесе прибуток. Ці строки періодично переглядаються на предмет подальшої відповідності.

Знецінення торгової та іншої дебіторської заборгованості

Керівництво оцінює збитки від знецінення шляхом оцінки можливості погашення дебіторської заборгованості на основі аналізу окремих дебіторів. Факти, що приймаються до уваги в ході оцінки платоспроможності окремих дебіторів, враховують аналіз дебіторської заборгованості за строками виникнення, а також фінансовий стан та історію погашення заборгованості конкретними дебіторами. Якщо фактичне погашення заборгованості виявиться меншим ніж за оцінкою управлінського персоналу, Компанія відображає в своєму обліку додаткові витрати у зв'язку із знеціненням заборгованості.

Процентні ставки, які були застосовані до довгострокових зобов'язань

При відсутності аналогічних фінансових інструментів розрахунки справедливої вартості довгострокових зобов'язань ґрунтувалися на професійних судженнях. Ефективна ставка відсотка, що застосовувалась управлінським персоналом з метою оцінки таких фінансових інструментів була підтверджена незалежним оцінювачам. Зміна ефективної процентної ставки, яка використовувалась при розрахунках справедливої вартості зобов'язань по реструктурованій заборгованості по розрахунках за електроенергію, на 2 % може мати значний вплив на фінансову звітність. Грошові потоки, які є незначними за вартістю не дисконтуються, оскільки вплив дисконтування є несуттєвим.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Судові розгляди

Відповідно до МСФЗ Компанія визнає резерв тільки у разі існування поточного зобов'язання (юридичного чи того, що випливає з практики), яке виникло у результаті минулої події; відтік економічних вигод, який буде потрібним для погашення цього зобов'язання, є ймовірним, і отримана надійна оцінка суми такого зобов'язання. У випадках, коли ці вимоги не дотримуються, інформація про умовне зобов'язання може бути розкрита у примітках до фінансової звітності. Реалізація будь-якого умовного зобов'язання, яка не була у поточний момент визнана або розкрита у фінансовій звітності, може мати істотний вплив на фінансовий стан Компанії. Застосування цих принципів облікової політики щодо судових справ вимагає від керівництва Компанії оцінок різних фактичних і юридичних питань поза її контролем. Компанія переглядає невирішені судові справи, слідуючи подіям у судових розглядах на кожну звітну дату, щоб оцінити потребу у резервах у своїй фінансовій звітності. Серед тих чинників, які беруться до уваги при прийнятті рішення про формування резерву, – характер судового процесу, вимоги або оцінки, судовий порядок і потенційний рівень збитків у тій юрисдикції, в якій судовий процес, вимога або оцінка мають місце, перебіг процесу, (включаючи його перебіг після дати складання фінансової звітності, але до дати її випуску), думки юриконсультів, досвід, набутий у зв'язку з подібними суперечками і будь-яке рішення керівництва Компанії щодо того, як воно має намір відреагувати на судовий процес, вимогу чи оцінку.

Податки та інші обов'язкові платежі в бюджет

Щодо інтерпретації складного податкового законодавства, змін у податковому законодавстві, а також сум і термінів отримання майбутнього оподаткованого доходу існує невизначеність. Компанія не створює резерви під можливі наслідки перевірок, проведених податковими органами.

Відстрочені податкові активи визнаються за всіма невикористаним податковим збиткам в тій мірі, в якій є ймовірним отримання оподаткованого прибутку, проти якого можуть бути зараховані податкові збитки.

Оцінка відстрочених податкових активів та зобов'язань

Приймаючи до уваги нестабільність податкової політики держави, оцінка відстрочених податкових активів і зобов'язань проводилась на основі суджень керівництва Компанії, які базувалися на інформації, наданої керівництвом на момент складання цієї фінансової звітності.

Нові та переглянуті стандарти та інтерпретації

Нові та переглянуті стандарти та інтерпретації, що повинні застосовуватись Компанією

В цілому, облікова політика відповідає тій, що застосовувалась у попередньому звітному році. Деякі нові стандарти та інтерпретації стали обов'язковими для застосування з 1 січня 2019 року. Нижче наведена інформація щодо нових та переглянутих стандартів та інтерпретацій, які повинні застосовуватись Компанією з 1 січня 2019 року.

МСФЗ 16 замінює собою МСБО 17 "Оренда", Тлумачення КТМФЗ 4 "Визначення, чи містить угода оренду", Роз'яснення ПКР 15 "Операційна оренда - захоплення" і Роз'яснення ПКР 27 "Оцінка сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду". МСФЗ 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відображали всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в звіті про фінансовий стан, аналогічно порядку обліку, передбаченому в МСБО 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів - щодо оренди активів з низькою вартістю (наприклад, персональних комп'ютерів) і короткострокової оренди (наприклад, оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар визнає зобов'язання щодо орендних платежів (зобов'язання з оренди), а також актив, який представляє право користування базовим активом протягом терміну оренди (актив у формі права користування). Орендарі зобов'язані визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді окремо від витрат по амортизації активу в формі права користування.

Компанія застосовує цей стандарт до всіх видів оренди, включаючи оренду активів з права користування в суборенду, крім:

- а) орендних договорів на розвідування або використання корисних копалин, нафти, природного газу та подібних невідновлювальних ресурсів;
- б) оренди біологічних активів, що належать до сфери застосування МСБО 41 Сільське господарство, утримуваних орендарем;
- в) послуг за угодами про концесію, що належать до сфери застосування КТМФЗ 12 Послуги за угодами про концесію;
- г) ліцензійних договорів щодо інтелектуальної власності, наданих орендодавцем, які належать до сфери застосування МСФЗ 15 Дохід від договорів з клієнтами; та
- г') прав, утримуваних орендарем за ліцензійними договорами, що належать до сфери застосування МСБО 38 Нематеріальні активи на такі види продукції, як кінофільми, відеозаписи, п'єси, рукописи, патенти й авторські права

Компанія не застосовує МСФЗ 16 до оренди нематеріальних активів, окрім тих, що зазначені в параграфі 3г).

Компанія не застосовує вимоги параграфів 22 - 49 МСФЗ 16 до:

- а) короткострокової оренди; та
 - б) оренди, за якою базовий актив є малоцінним (як описано в параграфах Б3 - Б8); та визнає орендні платежі, пов'язані з такою орендою, як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди.
- Компанія не застосовує МСФЗ 16 "Договори оренди" до договорів оренди земельних ділянок.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Кілька інших поправок та тлумачень застосовуються вперше в 2019 році, але не впливають на фінансові звіти Компанії. Компанія не прийняла на власний розсуд будь-які стандарти, інтерпретації та поправки, які були видані, але ще не набрали чинності.

Застосування інших МСФЗ

Поправки до МСБО 19 "Виплати працівникам" - "Внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою"

Поправки розглядають порядок обліку у випадках, коли внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою відбувається протягом звітного періоду. Поправки роз'яснюють, що якщо внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою відбувається протягом звітного періоду, організація повинна визначити вартість послуг поточного періоду та чисту величину відсотків стосовно решти періоду після внесення змін до програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою, виходячи з актуарних припущень і ставок дисконтування, використаних для переоцінки чистого зобов'язання (активу) програми з визначеною виплатою.

Дані поправки будуть застосовуватися тільки у відношенні майбутніх змін програми, її скорочення або погашення зобов'язань за програмою.

Поправки не мають впливу на фінансову звітність Компанії.

Поправки до МСБО 28 "Інвестиції в асоційовані компанії та спільні підприємства" - Довгострокові частки в асоційованих та спільних підприємствах

Поправки роз'яснюють, що організація застосовує МСФЗ 9 до довгострокових вкладень в асоційовану організацію або спільне підприємство, до яких не застосовується метод пайової участі, але які, по суті, складають частину чистих інвестицій в асоційовану організацію або спільне підприємство (довгострокові вкладення). Мається на увазі, що до таких довгострокових вкладень застосовується модель очікуваних кредитних збитків за МСФЗ 9.

У поправках також пояснюється, що при застосуванні МСФЗ 9 організація не бере до уваги збитки, понесені асоційованою організацією або спільним підприємством або збитки від знецінення чистих інвестицій, визнані в якості коригувань чистої інвестиції в асоційовану організацію або спільне підприємство, що виникають внаслідок застосування МСБО 28 "Інвестиції в асоційовані організації і спільні підприємства".

Поправки не мають впливу на фінансову звітність Компанії.

Тлумачення КТМФЗ 23 "Невизначеності щодо обліку податку на прибуток"

У випадках відсутності ясності щодо вимог податкового законодавства стосовно тієї чи іншої операції або до конкретних обставин основним є наступний критерій: чи висока ймовірність того, що податковий орган погодиться з тим трактуванням податкових вимог, яке вибрала компанія.

Якщо відповідь позитивна, то компанія повинна відображати у фінансовій звітності ту ж суму, що і у податковій звітності і розглянути необхідність розкриття інформації про існування невизначеності. Якщо відповідь негативна, то сума, відображена у фінансовій звітності, буде відрізнятися від суми в податковій декларації, оскільки вона оцінюється з урахуванням наявної невизначеності.

Для відображення цієї невизначеності використовується один з наступних двох методів оцінки, в залежності від того, який з них дозволить з більшою точністю передбачити результат вирішення невизначеності:

- метод найбільш імовірної суми; або
- метод очікуваної вартості.

Роз'яснення також вимагає, щоб ті судження і оцінки, які були сформовані компанією, були переглянуті в разі зміни фактів і обставин - наприклад, внаслідок податкової перевірки або дій, вжитих податковими органами, наступних змін податкових правил, або після закінчення терміну, протягом якого податковий орган має право перевірити правильність обчислення податку.

Тлумачення застосовується до річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати, дозволяється дострокове застосування. В даний час Компанія оцінює вплив застосування Тлумачення на фінансову звітність.

"Щорічні удосконалення МСФЗ" (цикл 2015 - 2017 років)

МСФЗ 3 "Об'єднання бізнесу"

Іноді суб'єкт господарювання, який є учасником у спільній операції (як визначено в МСФЗ 11 "Спільна діяльність"), отримує контроль над цією спільною операцією. Поправка до МСФЗ 3 пояснює, що якщо і коли суб'єкт господарювання згодом отримає контроль, він проводить переоцінку своєї колишньої частки в спільній операції на дату придбання. Суб'єкт господарювання визнає будь-яку різницю між справедливою вартістю на дату придбання спільної операції та попередньою балансовою вартістю як прибуток або збиток.

Це удосконалення набуває чинності для періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати, дозволяється дострокове застосування. Поправки повинні застосовуватися перспективно.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

МСФЗ 11 "Спільна діяльність"

Удосконалення до МСФЗ 11 стосується ситуацій, коли суб'єкт господарювання є стороною спільної угоди, яка є спільною операцією (як визначено в МСФЗ 11) - але, що важливо, не має спільного контролю над спільною операцією - і згодом отримує спільний контроль. Ця поправка роз'яснює, що якщо і коли суб'єкт господарювання згодом отримає спільний контроль, він не повинен переоцінювати частку, яку він утримував раніше.

Ці поправки набувають чинності для періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати, дозволяється дострокове застосування. Поправки повинні застосовуватися перспективно.

МСБО 12 "Податки на прибуток"

У деяких юрисдикціях сума зобов'язання з податку на прибуток, що сплачується суб'єктом господарювання, залежить від дивідендів, виплачених власникам інструментів капіталу. В поправці до МСБО 12 уточнюється, що податкові наслідки (якщо такі є) дивідендів (тобто розподіл прибутку власникам інструментів капіталу пропорційно їх часткам) повинні визнаватися:

- одночасно з визнанням зобов'язання сплатити такі дивіденди; і
- у складі прибутку або збитку, іншого сукупного доходу або звіту про зміни у власному капіталі, в залежності від того, де суб'єкт господарювання в минулому визнавав операції або події, які генерували накопичений прибуток, з якої виплачуються дивіденди.

Це удосконалення застосовується до періодів, які починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати, дозволяється дострокове застосування. Удосконалення застосовується на дату початку самого раннього представленого порівняльного періоду або після цієї дати.

МСБО 23 "Витрати на позики"

Поправка до МСБО 23 пояснює, що коли кваліфікований актив, що фінансується за рахунок спеціальних запозичень, стає готовим до використання або продажу, витрати на позики, понесені за спеціальними запозиченнями, більше не можуть бути капіталізовані як частина вартості цього кваліфікованого активу. Але ці запозичення стають частиною пулу позик, запозичених для загальних потреб. Тому з цієї дати ставка, яка застосовується до цих запозичень, включається до визначення ставки капіталізації, яка застосовується до позикових коштів, запозичених для загальних потреб.

Поправка застосовується до періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати, дозволяється дострокове застосування. Суб'єкти господарювання зобов'язані застосовувати цю поправку лише до витрат на позики, понесених на початок річного звітного періоду, коли поправка вперше застосовується, або після цієї дати.

Поправки не мають впливу на фінансову звітність Компанії.

МСФЗ та інтерпретації, що не набрали чинності

Компанія не застосовувала наступні МСФЗ та Інтерпретації до МСФЗ та МСБО, які були опубліковані, але не набрали чинності:

МСФЗ 17 «Страхові контракти»

МСФЗ 17 набуває чинності для звітних періодів, які починаються з 1 січня 2021 року або після цієї дати, при цьому вимагається надавати порівняльну інформацію. Допускається дострокове застосування за умови, що організація також застосовує МСФЗ 9 та МСФЗ 15 на дату першого застосування МСФЗ 17 або раніше. Даний стандарт не застосовний до Компанії.

Поправки до МСБО 1 "Подання фінансової звітності" та МСБО 8 "Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки" щодо визначення суттєвості

Рада з МСФЗ вирішила уточнити визначення суттєвості, зробивши його більш послідовним і відповідним для всіх стандартів. Колишнє визначення в МСБО 1 наголошувало на тому, що пропуск або неправильне відображення суттєвих елементів впливає на економічні рішення користувачів, прийнятих на основі фінансової звітності. У новому варіанті визначення інформація вважається істотною, якщо її пропуск, неправильне відображення або приховування її іншою інформацією в звітності може, відповідно до обґрунтованих очікувань, вплинути на рішення основних користувачів фінансової звітності загального призначення, які приймають їх на основі такої фінансової звітності, що містить фінансову інформацію про конкретну організацію, що звітує.

Поправки застосовуються до періодів, що починаються 1 січня 2020 року або після цієї дати, дозволяється дострокове застосування. Поправка не матиме впливу на фінансову звітність Компанії.

Поправки до МСФЗ 3 "Об'єднання бізнесу"

Поправки уточнюють ключове визначення бізнесу.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

У колишньому визначенні під бізнесом розуміли сукупність видів діяльності та активів, які можна вести та якими можна управляти з метою забезпечення доходу в формі дивідендів, нижчих витрат або інших економічних вигід безпосередньо інвесторам або іншим власникам, членам чи учасникам. За новим визначенням бізнес – це інтегрований набір процесів і активів, здатних до здійснення і управління з метою надання товарів або послуг клієнтам, генерування інвестиційного доходу (такого як дивіденди або відсотки) або генерування іншого доходу від нормальної діяльності.

Поправки застосовуються до періодів, що починаються 1 січня 2020 року або після цієї дати, дозволяється дострокове застосування. Поправка не матиме впливу на фінансову звітність Компанії.

Поправки до МСФЗ 10 "Консолідована фінансова звітність" та МСБО 28 "Інвестиції в асоційовані компанії та спільні підприємства" - Продаж або внесок активів між інвестором та асоційованою компанією чи спільним підприємством

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ 10 і МСБО 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою компанією, яка продається асоційованій компанії або спільному підприємству або вноситься в них. Поправки роз'яснюють, що прибутки чи збитки, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що представляють собою бізнес, згідно з визначенням в МСФЗ 3, в угоді між інвестором і його асоційованою компанією чи спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибутки чи збитки, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших, ніж компанія інвестора в асоційованій компанії чи спільному підприємстві.

Рада з МСФЗ відклала дату вступу в силу цієї поправки на невизначений термін, але дозволяється дострокове застосування перспективно.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлені таким чином:

	Ліцензії та програмне забезпечення	
	2019 р.	2018 р.
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Первісна вартість:		
На 1 січня	6349	5981
Надходження	1574	691
Вибуття	(503)	(323)
На 31 грудня	7420	6349
Амортизація та знецінення:		
На 1 січня	(3345)	(2889)
Амортизація за рік	(1076)	(779)
Вибуття	503	323
На 31 грудня	(3918)	(3345)
Чиста балансова вартість:		
На 1 січня	3004	3092
На 31 грудня	3502	3004

Незавершені капітальні інвестиції

Незавершені капітальні інвестиції станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлені таким чином:

	2019 р.	2018 р.
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
На 1 січня	120351	77533
Надходження	345289	238625
Перекласифіковано до складу основних засобів	(297931)	(195807)
Вибуло	-	-
На 31 грудня	167709	120351

Основні засоби

Основні засоби станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлені таким чином:

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

	Земля <i>тис. грн</i>	Будинки, споруди та передавальні пристрої і <i>тис. грн</i>	Машини та обладнання <i>тис. грн</i>	Транспортні засоби <i>тис. грн</i>	Інструменти , прилади, нвентар (меблі) <i>тис. грн</i>	Тварини <i>тис. грн</i>	Інші основні засоби <i>тис. грн</i>	Разом <i>тис. грн</i>
Первісна вартість або оцінка:								
На 1 січня 2018 року	1 598	2 764 488	3 794 225	161 019	14 168	1	1 290	6 736 789
Надходження	-	86 121	101 398	6 446	1 152	-	-	195 117
Вибуття	-	(30 585)	(5 016)	(9 226)	(406)	-	-	(45 233)
Дооцінка	-	6 750 239	575 199 189	980 198	136 419	-	156	583 066 201
На 31 грудня 2018 року	1 598	9 570 263	579 089 796	1 138 436	151 332	1	1 446	589 952 874
Надходження	-	102 378	181 896	9 213	2 862	-	8	296 357
Вибуття	-	(543)	(7 658)	(13 719)	(141)	-	(17)	(22 078)
На 31 грудня 2019 року	1598	9 672 100	579 264 034	1 133 930	154 053	1	1 437	590 227 153
Знос та знецінення:								
На 1 січня 2018 року	-	(2 226 240)	(3 308 400)	(138 305)	(9 765)	1	(948)	(5 683 659)
Амортизація за рік	-	(60 722)	(51 930)	(3 891)	(1 270)	-	(115)	(117 928)
Вибуття	-	30 585	4 910	9 145	406	-	-	45 046
Дооцінка	-	(6 090 537)	(570 910 016)	(953 230)	(129 461)	-	(84)	(578 083 328)
На 31 грудня 2018 року	-	(8 346 915)	(574 265 436)	(1 086 281)	(140 088)	1	(1 148)	(583 839 869)
Амортизація за рік	-	(91 582)	(367 349)	(11 285)	(3 096)	-	(74)	(473 386)
Вибуття	-	128	6 043	13 442	125	-	17	19 755
На 31 грудня 2019 року	-	(8 438 369)	(574 626 742)	(1 084 124)	(143 059)	-	(1 205)	(584 293 500)
Чиста балансова вартість:								
На 1 січня 2018 року	1 598	538 248	485 825	22 714	4 403	-	342	1 053 130
На 31 грудня 2018 року	1 598	1 223 350	4 824 360	52 155	11 244	-	298	6 113 005
На 31 грудня 2019 року	1 598	1 233 731	4 637 292	49 806	10 994	-	232	5 933 653

Станом на 30 вересня 2018 року основні засоби були оцінені незалежно професійною компанією – оцінювачем ТОВ "Експертне агентство «Укрконсалт» (Київ, Україна), з використанням витратного, ринкового, дохідного методів. Визнаний ефект переоцінки об'єктів основних засобів склав 4982873 тис.грн. Зміна вартості від переоцінки у сумі 33607 тис.грн. (уцінка) була відображена у звіті про прибуток (збиток) та 4949266 тис.грн. (дооцінка) – у звіті про сукупний дохід.

Станом на 31 грудня 2018 року основні засоби за балансовою вартістю 2867637 тис.грн. (31 грудня 2019 року – 0) використовувались в якості забезпечення кредитів.

Станом на 31 грудня 2019 року Компанія використовує у своїй діяльності повністю зношені основні засоби первісною вартістю 2 447 тис.грн. (на 31.12.2018 – 32751 тис.грн.)

У звітному періоді у Компанії не було витрат на позики, що мають безпосереднє відношення до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованих активів і, відповідно, витрати на позики не капіталізувались.

Відповідно до планів закупівель згідно інвестиційної програми на 2020 рік Компанія планує витратити на закупівлю або впровадження основних засобів у 2020 році кошти на суму 202788 тис.грн. (без ПДВ)

Інші фінансові інвестиції

Інші фінансові інвестиції станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлені таким чином:

	31-12-2019 <i>тис. грн.</i>	31-12-2018 <i>тис. грн.</i>
Фінансові активи, які переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:		
Векселя отриманні	-	-
Корпоративні права	-	-

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Інші фінансові інвестиції разом

_____ - _____
_____ - _____

Поточні векселя представлені безвідсотковими векселями, виданими промисловими і сільськогосподарськими компаніями. Векселі в сумі 95 тисяч гривень є безвідсотковими і підлягали погашенню в 2005 році. Внаслідок невизначеності щодо погашення цих векселів, Компанія уцінила їх вартість до 0.

Корпоративні права включають: внесок в статутний капітал ТОВ „Редакція Газети „Губернія” – в сумі 26 тисяч гривень (23,64%). На внесок в статутний капітал ТОВ „Редакція Газети „Губернія” компанія уцінила їх вартість до 0.

Запаси

Запаси станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлені таким чином:

	31-12-2019	31-12-2018
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Сировина та матеріали	28753	25003
МНМА, не введені в експлуатацію	39735	21839
Запасні частини	24028	15603
Паливо	5041	2709
Незавершене виробництво	12783	5797
Інше	1052	941
Запаси разом (рядок 1100)	111392	71892

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлені таким чином:

	31-12-2019	31-12-2018
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Торговельна дебіторська заборгованість	97130	283780
Розрахунки за послугами	3578	4204
Розрахунки за пільгами та субсидіями	3664	16321
Розрахунки за запасами	302	522
Позики робітникам	41	36
Заборгованість з переведення боргу	-	30111
Інша дебіторська заборгованість	30807	5965
Резерв під сумнівну заборгованість	(84707)	(96725)
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (рядок 1125+1155)	50815	244214

Зміни суми дебіторської заборгованості станом на 31.12.2018 року були спричинені наступними факторами:

Перерахунок нарахувань за спожиту електричну енергію за минулі періоди	(1373)
Перерахунок пільг та субсидій за минулі періоди	1555
Списання безнадійної дебіторської заборгованості минулих періодів	(25)
Виправлення помилки при визначенні доходу минулого періоду	2562
Перерахунок нарахованого резерву сумнівних боргів	47080
Разом	49799

Зміни у складі дебіторської заборгованості станом на 31.12.2018 року відображено на рахунок 4410 «Прибуток (збиток) минулих років», шляхом коригування валюти балансу з одночасним перерахуванням залишків на початок звітного періоду. Це спричинило збільшення чистого прибутку 2018 року на 2287 тис.грн. за рахунок збільшення доходу від реалізації та на 47055 тис.грн. за рахунок зменшення витрат від нарахування резерву сумнівних боргів.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Довгострокова дебіторська заборгованість

Довгострокова дебіторська заборгованість станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлені таким чином:

	31-12-2019	31-12-2018
	<u>тис. грн.</u>	<u>тис. грн.</u> (перераховано)
Заборгованість з переведення боргу	53556	103831
Інша дебіторська заборгованість	4686	4722
Резерв під сумнівну заборгованість	(53556)	(53557)
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (рядок 1040)	4686	54996

Зміни суми довгострокової дебіторської заборгованості станом на 31.12.2018 року привели до збільшення чистого прибутку 2018 року на 50274 тис.грн. за рахунок зменшення витрат від нарахування резерву сумнівних боргів та були спричинені наступними факторами:

Перерахунок нарахованого резерву сумнівних боргів	50274
Разом	50274

Заборгованість по переведенню боргу являє собою заборгованість ПАТ «ЕК «Севастопольенерго», яка виникла у результаті укладення договору про заміну боржника у зобов'язанні (переведення боргу) №1 від 27 травня 2014 року, за яким ПАО «ЕК «Севастопольенерго» за згодою кредитора – ПАТ «Державний ощадний банк України» перевів свої боргові зобов'язання за Генеральнім кредитним договором №291/31/2 від 11.08.2009 року та Кредитним договором №4 від 11.08.2009 року на ПАТ «ЕК «Херсонобленерго», яке прийняло на себе всі права та обов'язки за цими договорами.

У 2019 році від погашення цієї заборгованості Компанія отримала 62000 тис.грн.

Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами

Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлена таким чином:

	31-12-2019	31-12-2018
	<u>тис. грн.</u>	<u>тис. грн.</u> (перераховано)
Аванси за поставку електроенергії	108	-
Аванси за розрахунками за необоротні активи	4320	53219
Аванси за послуги	6047	4120
Аванси по розрахункам за запаси	116570	10925
Аванси по капітальному будівництву	442	814
Резерв під сумнівну заборгованість	(2468)	(2547)
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами, разом (рядок 1130)	125019	66531

Зменшення суми дебіторської заборгованості за виданими авансами станом на 31.12.2018 року на суму 159 тис.грн. викликано виправленням помилки минулих років при списанні дебіторської заборгованості за розрахунками за необоротні активи (-101 тис.грн.) та за розрахунками за запаси (-58 тис.грн.), яке відображено на рахунку 4410 «Прибуток (збиток) минулих років» з одночасним коригуванням валюти балансу шляхом перерахування залишків на початок звітного періоду, що спричинило зменшення чистого прибутку 2018 року на 159 тис.грн.

Гроші та їх еквіваленти

Гроші та їх еквіваленти станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлені таким чином:

	31-12-2019	31-12-2018
	<u>тис. грн.</u>	<u>тис. грн.</u>
Рахунки в банках	73 535	93 221
Грошові кошти в касі	7	9

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Гроші та їх еквіваленти разом (рядок 1165)

73 542	93 230
--------	--------

До грошових коштів та їх еквівалентів Компанія відносить готівку в касі, кошти на поточних рахунках в банках та короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості. Щодо грошових коштів на звітні дати відсутні будь-які обмеження або обтяження.

Інші оборотні активи

	31-12-2019	31-12-2018
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i> (перераховано)
Податкове зобов'язання та податковий кредит з ПДВ	60765	60519
Інші оборотні активи разом (рядок 1190)	60765	60519

Зміни в сумі залишків інших оборотних активів станом на 01.01.2019 року у сумі 246 тис.грн., спричинені змінами у складі дебіторської заборгованості, відображено на рахунку 4410 «Прибуток (збиток) минулих років» з одночасним коригуванням валюти балансу шляхом перерахування залишків на початок звітного періоду, що не вплинуло на розмір чистого прибутку 2018 року.

Зареєстрований (пайовий) капітал

Акціонерний капітал затверджений, випущений і повністю сплачений - прості акції (номінальна вартість):

	Кількість акцій	Номінальна вартість однієї акції	Зареєстрова- ний (пайовий) капітал
	<i>тис. штук</i>	<i>грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
На 1 січня 2018 року	178 895	0.25	44 724
Внески учасників /(вилучення капіталу), протягом року	-	-	-
На 31 грудня 2018 року	178 895	0.25	44 724
Внески учасників /(вилучення капіталу), протягом року	-	-	-
На 31 грудня 2019 року	178 895	0.25	44 724

Структура акціонерного капіталу Компанії станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлена таким чином:

	31-12-2019		31-12-2018	
	Кількість акцій	Частка володіння	Кількість акцій	Частка володіння
	<i>тис. штук</i>	%	<i>тис. штук</i>	%
VS Energy International N.V.	169 077	94,51%	169 077	94,51%
Інші юридичні та фізичні особи	9 818	5,49%	9 818	5,49%
	178 895	100.000%	178 895	100.000%

Всі акції мають номінальну вартість 0.25 гривні. Тримачі простих акцій мають право на отримання дивідендів по мірі їх оголошення, а також мають право одного голосу на акцію. Дивіденди акціонерам оголошуються і затверджуються на щорічних зборах акціонерів.

Резервний капітал

Згідно зі статутом Компанія створює резервний капітал у розмірі не менше ніж 15 відсотків статутного капіталу. Формування резервного капіталу відбувалося шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку Компанії або за рахунок нерозподіленого прибутку. Резервний капітал створено для збільшення статутного капіталу, погашення заборгованості у разі ліквідації Компанії тощо. Нерозподілений прибуток, за рахунок якого сформовано такий резервний фонд, не підлягає розподілу між акціонерами Компанії.

Резервний капітал станом на 31 грудня 2019 року та на 31 грудня 2018 року складає 8 268 тис. грн.

Капітал в дооцінках

Капітал в дооцінках (рядок 1405) станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлені таким чином:

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

	2019 р.	2018 р.
	<u>тис. грн.</u>	<u>тис. грн.</u> (перераховано)
На 1 січня	4908071	967981
Переоцінка ОЗ	-	4949266
Визнання ВПЗ	112	(1008405)
Вибуття раніше переоцінених ОЗ	(622)	(771)
На 31 грудня	4907561	4908071

Визнання в поточному періоді відстроченого податкового зобов'язання, яке виникло в зв'язку з проведеною у 2012 та 2018 роках переоцінкою основних засобів, включеною до складу власного капіталу, та наступним списанням раніше переоцінених основних засобів привело до зменшення капіталу в дооцінках станом на початок 2019 року на 1008405 тис.грн. що не спричинило ніякого впливу на фінансовий результат минулих періодів.

В т.ч. такі зміни зумовлені наступними чинниками:

Зміни у капіталі в дооцінках внаслідок визнання ВПЗ в зв'язку з проведенням переоцінки ОЗ у 2012 роц		(125274)
Зміни у капіталі в дооцінках внаслідок визнання ВПЗ в зв'язку з проведенням переоцінки ОЗ у 2018 роц		(890868)
Зміни у капіталі в дооцінках внаслідок списання раніше переоцінених ОЗ		7737
Разом		(1008405)

Відстрочені податкові зобов'язання

Відстрочені податкові зобов'язання станом на 31.12.2019 р. та на 31.12.2018 р. представлені таким чином:

	31-12-2019	31-12-2018
	<u>тис. грн.</u>	<u>тис. грн.</u> (перераховано)
ВПЗ за рахунок перевищення балансової вартості ОЗ та НА в бухгалтерському обліку над податковим обліком	872401	941951
ВПЗ за рахунок дебіторської заборгованості, яка була включена до складу валових витрат за датою перерахування коштів	495	495
ВПА за рахунок отриманих авансів, які були включені до складу валових витрат за датою отримання коштів	(117)	(123)
Інше	(3)	(11)
ВПЗ разом (рядок 1500)	872776	942312

Визнання в поточному періоді відстроченого податкового зобов'язання, яке виникло в зв'язку з проведеною у 2012 та 2018 роках переоцінкою основних засобів, привело до списання суми відстрочених податкових активів у сумі 10882 тис.грн. та нарахуванню відстрочених податкових зобов'язань у сумі 942312 тис.грн. в т.ч. за рахунок:

Визнання ВПЗ в зв'язку з проведенням переоцінки ОЗ у 2012 році, відображеної у складі власного капіталу	125274
Визнання ВПЗ в зв'язку з проведенням переоцінки ОЗ у 2018 році, відображеної у складі власного капіталу	890868
Зменшення ВПЗ внаслідок змін в капіталі в дооцінках при списанні раніше переоцінених ОЗ	(7737)
Зменшення витрат з податку на прибуток минулих періодів в зв'язку з визнанням ВПЗ (зменшення ВПЗ)	(66093)
Разом	942312

Відображення змін у структурі відстрочених податків та витрат з податку на прибуток минулих періодів в зв'язку з визнанням ВПЗ відбулося шляхом перерахування залишків на початок звітного періоду з одночасним коригуванням валюти балансу, через рахунок 4410 «Прибуток (збиток) минулих років», що спричинило збільшення чистого прибутку на 66093 тис.грн. за рахунок збільшення витрат з податку на прибуток.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Кредити банків

Кредити банків станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлені таким чином:

Короткострокові кредити банків	Ефективна ставка	Строк погашення	31-12-2019	31-12-2018
	%		тис. грн.	тис. грн.
Забезпечений банківський кредит "ВАТ Державний ощадний банк України" в рамках ліміту 17,500,000 долл.	10-11%	25-12-2018	-	484544
Забезпечений банківський кредит ПАТ "Дочірний банк Сбербанк Росії" в рамках ліміту 10,000,000 долл.	12%	01-04-2018	-	276883
Забезпечений банківський овердрафт "ВАТ Державний ощадний банк України" в рамках ліміту 25,000,000 гривень	22%	26-01-2017	-	-
Короткострокові кредити банків разом (рядок 1600)			-	761427

Станом на 31.12.2018 року за кредитами, одержаними в українських банках, у заставі перебували майнові права на кошти від дебіторів та грошові кошти, на загальну суму 755 262 тисяч гривень. У 2019 році кредити банків були погашені, сума застави станом на 31.12.2019 року - 0.

Реструктуризована торговельна кредиторська заборгованість

Згідно з Угодою про реструктуризацію боргу від 21 грудня 2007 року № 4328/03 ДП «Енергоринок» погодився продовжити термін погашення заборгованості на суму 366,788 тисяч гривень за придбану електроенергію на вісім років. Борг повинен бути погашений протягом восьми років щомісячними платежами, починаючи з січня 2010 року.

26 вересня 2012 року переукладено угоду про реструктуризацію боргу за придбану електричну енергію з ДП «Енергоринок», згідно угоди № 8977/02/32904 від 26.09.12р. борг за поставлену електроенергію підлягає погашенню рівними частинами в термін до квітня 2022 р. Балансова вартість ґрунтується на поточній вартості із застосуванням ефективної ставки відсотка в розмірі 15%.

На протязі 2010 - 2012 років були проведені операції з передачі боргу перед ДП «Енергоринок» за поставлену електроенергію пов'язаним з Компанією особам: ПАТ "ЕК "Севастопольенерго", ПАТ „Кіровоградобленерго”, ПАТ „Львівобленерго”, ПАТ „ЕК „Житомиробленерго”. В результаті зменшилася заборгованість перед ДП «Енергоринок» і збільшилася заборгованість перед пов'язаними особами. Погашення даної заборгованості розстрочено на підставі укладених договорів реструктуризації. Балансова вартість ґрунтується на поточній вартості із застосуванням ефективної ставки відсотка в розмірі 15%.

Реструктуризований борг станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлений таким чином:

	2019			2018 (перераховано)		
	Загальна сума	Неамортизований дисконт	Балансова вартість	Загальна сума	Неамортизований дисконт	Балансова вартість
Поточна заборгованість	25 848	(1983)	23865	25848	(1983)	23865
Довгострокова заборгованість	35702	(8111)	27591	61552	(8131)	53421
Разом (рядки 1515+1610)	61551	(10094)	51457	87400	(10114)	77286

Компанія відображає в обліку витрати на амортизацію суми дисконту довгострокової кредиторської заборгованості та поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями перед ДП «Енергоринок», та зобов'язань з переведення боргу на рахунок 4410 «Прибуток (збиток) минулих років». Таким чином на амортизацію суми дисконту відбувається коригування валюти балансу шляхом перерахування залишків зобов'язань та власного капіталу на початок звітної періоду. Це спричинило зменшення фінансового результату до оподаткування та чистого фінансового результату минулого періоду на 9088 тис.грн.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Кредиторська заборгованість перед постачальниками електроенергії	24 164	94 404
Кредиторська заборгованість перед постачальниками та підрядниками	8 669	6 935
Кредиторська заборгованість перед постачальниками основних засобів	11 340	14
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги разом (рядок 1615)	44 173	101 353

Зобов'язання перед бюджетом

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i> (перераховано)
Податок на прибуток до сплати	-	10 316
Єдиний соціальний внесок до сплати	7 054	4 479
ПДВ до сплати	11 545	4 200
Податок з доходу фізичних осіб до сплати	6 168	3 759
Місцеві податки до сплати	866	1 118
Зобов'язання перед бюджетом разом (рядки 1620+1625)	25 633	23 872

В зв'язку з виправленням в поточному періоді помилки при визначенні доходів 2018 року у сумі 2562 тис.грн., у 2019 році донараховано зобов'язання з податку на прибуток у сумі 384 тис.грн.

В зв'язку з виправленням в поточному періоді помилки при визначенні податкового зобов'язання з орендної плати за земельні ділянки, у 2019 році проведено донарахування податку у сумі 1 тис.грн.

Донарахування податкових зобов'язань за період 2018 року відбулося шляхом перерахування залишків на початок звітного періоду з одночасним коригуванням валюти балансу, через рахунок 4410 «Прибуток (збиток) минулих років», що спричинило зміну показників діяльності 2018 року: зменшення фінансового результату до оподаткування та чистого прибутку відповідно на 1 та 385 тис.грн

Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами

Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами станом на 31 грудня 2019 та 2018 років представлена таким чином:

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Аванси, отримані за електроенергію	10382	155536
Аванси, отримані за послуги з розподілу	66289	-
Аванси, отримані за послуги приєднання до мереж власника	325049	164369
Аванси за роботи, послуги	9060	8395
Інші	274	717
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами разом (рядок 1635)	411054	329017

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками станом на 31 грудня 2017 та 2016 років представлена таким чином:

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Заборгованість по дивідендам перед пов'язаними сторонами (Примітка)	29 053	29 053
Заборгованість по дивідендам третім особам	2 182	2 183
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками разом (рядок 1640)	31 235	31 236

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Поточні забезпечення

Рух забезпечення витрат персоналу за 2019 та 2018 роки (рядок 1660):

	<u>2019 р.</u>	<u>2018 р.</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Залишок на 1 січня	27 670	22 213
Нараховано за рік	43 500	34 926
Використано у звітному році	(34 397)	(29 469)
Залишок на 31 грудня	<u>36 773</u>	<u>27 670</u>

Інші поточні зобов'язання

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
		(перераховано)
Відсотки до сплати	-	52 792
Заборгованість за позиками та з переведення боргу	679 766	-
Податкове зобов'язання та податковий кредит з ПДВ	33 085	34 820
Інша кредиторська заборгованість	7 306	5 850
Інші поточні зобов'язання разом (рядок 1690)	<u>720 157</u>	<u>93 462</u>

Зміни у складі інших поточних зобов'язань станом на 31.12.2018 року відбулися за рахунок змін у податкових зобов'язаннях та податковому кредиті з ПДВ на суму 474 тис.грн. в зв'язку із змінами у дебіторській заборгованості станом на 31.12.2018 року та не вплинули на фінансовий результат 2018 року.

У періоді січень-березень 2020 р. за договором позики відбулося погашення заборгованості перед ТОВ „ВС Груп Менеджмент” у сумі 85038 тис.грн.

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

За рік, що закінчився 31 грудня, чистий дохід включав:

	<u>2019 р.</u>	<u>2018 р.</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
		(перераховано)
Дохід від продажу електроенергії юридичним особам	-	2 847 510
Дохід від продажу електроенергії фізичним особам	-	972 908
Дохід від продажу реактивної електроенергії	54 992	53 413
Дохід від транзиту електроенергії	-	4 864
Дохід від реалізації електроенергії для врегулювання небалансів	20 343	-
Дохід від послуг з розподілу електроенергії	1 239 593	-
Дохід від послуг з приєднання до мереж власника	77 419	100494
Дохід від надання послуг	47 383	33 403
Інші доходи	1 336	1 371
Чистий дохід від реалізації разом (рядок 2000)	<u>1 441 066</u>	<u>4 013 963</u>

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)

За рік, що закінчився 31 грудня, собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) включала:

	<u>2019 р.</u>	<u>2018 р.</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Електроенергія	-	(3 110 147)
Заробітна плата та відповідні нарахування	(402 050)	(289 732)
Знос та амортизація	(512 523)	(115 732)
Матеріальні затрати	(508 655)	(77 909)
Інші	(60 045)	(129 801)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) разом (рядок 2050)	<u>(1 483 273)</u>	<u>(3 723 321)</u>

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Адміністративні витрати

За рік, що закінчився 31 грудня, адміністративні витрати включали:

	2019 р.	2018 р.
	тис. грн.	тис. грн.
		(перераховано)
Заробітна плата та відповідні нарахування	(63 143)	(53 683)
Професійні послуги	(4 130)	(7 419)
Знос і амортизація	(4 930)	(2 561)
Комунальні витрати	(1 806)	(1 766)
Офісне приладдя та матеріали	(5 132)	(2 067)
Послуги банків	(3 418)	(11 275)
Податки та збори	(7 327)	(4 826)
Витрати на відрядження	(290)	(387)
Інші адміністративні витрати	(2 754)	(1 222)
Адміністративні витрати разом (рядок 2130)	(92 930)	(85 206)

Інші операційні витрати(доходи)

За рік, що закінчився 31 грудня, інші операційні витрати(доходи) включали:

	2019 р.	2018 р.
	тис. грн.	тис. грн.
		(перераховано)
Отримані штрафи, пені, неустойки	192	6177
Дохід від реалізації товарів, запасів	2157	943
Дохід від операційної оренди	515	106
Відсотки банку на залишки на рахунках	8496	6860
Відшкодування раніше списаних активів	252	266
Дохід від списання кредиторської заборгованості	41	1100
Доходи (витрати) від операційних курсових різниць	31333	9723
Нарахування резерву сумнівних боргів	-	89847
Благодійна допомога	(155)	(173)
Доходи від купівлі-продажу іноземної валюти	(2450)	41
Доходи від компенсації збитків за необліковану електроенергію	12072	-
Інші доходи (витрати) операційної діяльності	(2637)	(1791)
Інші операційні доходи (витрати) разом (рядки 2120+2180)	49816	113099

Інші доходи (витрати)

За рік, що закінчився 31 грудня, інші доходи (витрати) включали:

	2019 р.	2018 р.
	тис. грн.	тис. грн.
		(перераховано)
Дохід від безкоштовно отриманих основних засобів	1 549	104
Дохід від реалізації фінансових інвестицій	-	(422)
Списання основних засобів	(1 262)	(199)
Дохід від реалізації фінансових інвестицій	4 520	3 904
Дооцінка основних засобів	-	71191
Уцінка основних засобів	-	(37584)
Інше	20	(9063)
Інші доходи (витрати) разом (рядки 2240+2270)	4 787	27931

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Фінансові витрати

За рік, що закінчився 31 грудня, фінансові витрати включали:

	<u>2019 р.</u>	<u>2018 р.</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Відсотки за банківськими кредитами	(7 556)	(64 583)
Фінансові доходи (витрати) разом (рядок 2250)	(7 556)	(64 583)

Зміни в зобов'язаннях, обумовлених фінансовою діяльністю

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Кредити банків (примітка 16)	-	761427
Відсотки до сплати (примітка 23)	-	52792
Заборгованість по переведенню борга	679766	-
Заборгованість по дивідендам (примітка 21)	31235	31236
Разом	711001	845455

Зміни в зобов'язаннях, обумовлених фінансовою діяльністю, представлені таким чином:

	<u>Кредити банків</u>	<u>Заборгованість по переведенню борга</u>	<u>Відсотки до сплати</u>	<u>Заборгованість по дивідендам</u>	<u>Разом заборгованість за отриманими позиками і у зв'язку з переведенням боргу</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
На 31 грудня 2017 року	771848	-	50778	31266	853892
Рух коштів	-	-	(71913)	(30)	(71943)
Негрошові потоки					
Зміна валютних курсів	(9000)	-	(842)	-	(9842)
Нараховані відсотки	-	-	64583	-	64583
інше	(1421)	-	10186	-	8765
На 31 грудня 2018 року	761427	-	52792	31236	845455
Рух коштів	(732355)	651496	(11118)	(1)	(91978)
Негрошові потоки					
Зміна валютних курсів	(7485)	(41943)	(777)	-	(50205)
Нараховані відсотки	-	-	7635	-	7635
інше	(21587)	70213	(48532)	-	94
На 31 грудня 2019 року	-	679766	-	31235	711001

(Витрати) доходи з податку на прибуток

	<u>2019 р.</u>	<u>2018 р.</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Поточний податок на прибуток	-	(35780)
Зміна відстроченого податку на прибуток	15416	55210
Витрати з податку на прибуток разом (рядок 2300)	15416	19430

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Розкриття інформації про пов'язані сторони

Сторони вважаються пов'язаними, якщо одна сторона має можливість контролювати іншу сторону або здійснює значний вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. Таке визначення пов'язаної сторони може відрізнятися від визначення відповідно до законодавства України.

Компанія розкриває інформацію про операції з пов'язаними сторонами окремо за такими категоріями:

- Дочірня компанія,
- Асоційована компанія
- Інші пов'язані сторони, які поділяються на дві групи: Енергетичні та інші компанії, що входять до Групи,
- Ключовий управлінський персонал.

Аналогічні за характером статті можуть розкриватися у сукупності, за винятком випадків, коли роздільне розкриття інформації необхідно для розуміння того, як операції між пов'язаними сторонами впливають на фінансову звітність підприємства.

Інформація про те, що операції між пов'язаними сторонами проводились на умовах, ідентичних до умов, на яких проводяться операції між непов'язаними сторонами, розкривається тільки в разі, якщо такі умови можна обґрунтувати.

Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) АТ "Херсонобленерго"

Кінцевими бенефіціарними власниками АТ "Херсонобленерго" є фізичні особи:

Пані Марина Ярославська громадянка Німеччини;
Пан Віліс Дамбінс громадянин Латвії;
Пан Валтс Вігантс громадянин Латвії;
Пан Артурс Альтбергс громадянин Латвії;
Пан Олег Сізерман громадянин Німеччини.

Операцій між кінцевими власниками і АТ "Херсонобленерго" за фінансовий рік не відбувалось (2019 р.: нуль грн.).
Залишки в розрахунках на кінець звітного року відсутні (2018 р.: нуль грн.)

Холдингова компанія

ТОВ „ВС Груп Менеджмент” є материнською організацією для АТ "Херсонобленерго".

Операції та залишки з пов'язаними сторонами

Наведена нижче таблиця містить інформацію про загальні суми операцій з пов'язаними сторонами за 2019 та 2018 роки.

	<u>2019 р.</u>	<u>2018 р.</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Продажі пов'язаним сторонам:		
Дохід від реалізації	2	86
Реалізація фінансових інвестицій	-	-
Придбання у пов'язаних сторін:		
Покупки у пов'язаних сторін	651	655
Нарахування процентів	754	10240
Залишки в розрахунках між Компанією і пов'язаними сторонами на звітну дату представлені нижче:		
	<u>2019 р.</u>	<u>2018 р.</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Заборгованість пов'язаних сторін		
Довгострокова дебіторська заборгованість	53556	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	14
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	70	32
Заборгованість перед пов'язаними сторонами		
Реструктуризована кредиторська заборгованість	3067	3774
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	556	7
Поточна кредиторська заборгованість з переводу борга	618810	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	29053	29 053

Операції з пов'язаними сторонами проводились на умовах, які не обов'язково є доступними для сторін, які не є зв'язаними. Залишки в розрахунках з пов'язаними сторонами нічим не забезпечені, є безпроцентними, і будуть погашені грошовими коштами.

У періоді січень-березень 2020 р. за договором позики відбулося погашення заборгованості перед ТОВ „ВС Груп Менеджмент” у сумі 85038 тис.грн.

Операції з провідним управлінським персоналом

Винагорода провідного управлінського персоналу за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року представлена у формі короткострокових винагород в сумі 11473 тисяч гривень (2018 рік: 8081 тисяч гривень).

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Умовні і контрактні зобов'язання

Загальні умови функціонування

На поточний момент залишається певна невизначеність з приводу ситуації у східних регіонах України, в яких урядові війська проводять антитерористичну операцію, а також в Автономній Республіці Крим, яку було анексовано Російською Федерацією.

Проте, завдячуючи стабілізаційним та стимуляційним заходам, які приймаються Урядом України з метою підтримки банківського сектору і забезпечення ліквідності українських банків та компаній, існують позитивні очікування відносно розширення доступу до джерел капіталу, а також зниження вартості капіталу для Компанії та її контрагентів, що може позитивно вплинути на фінансовий стан, результати діяльності та економічні перспективи Компанії.

Зважаючи на вищезазначене, керівництво вважає, що воно вживає всіх необхідних заходів для підтримки стійкості та використання всіх наявних можливостей для розвитку бізнесу Компанії в нинішніх умовах.

В енергетичному секторі тривають процеси суттєвої реструктуризації та реформування, майбутній напрямок і наслідки яких у цей час невідомі. Можливі реформи політики встановлення тарифів, погашення державними організаціями заборгованості за електричну енергію та реструктуризація енергетичної галузі можуть здійснювати істотний вплив на підприємства цієї галузі. У зв'язку з невизначеністю щодо можливих змін у цьому секторі, у цей час неможливо оцінити потенційний вплив реформ на фінансовий стан і результати діяльності Компанії.

Соціальні зобов'язання

Компанія підписала зі своїми працівниками колективний договір. За умовами такого договору Компанія має зобов'язання щодо здійснення своїм працівникам певних виплат у зв'язку із соціальним забезпеченням, сума яких може змінюватися з року в рік. Резерв під такі зобов'язання не враховується у фінансовій звітності Компанії, оскільки керівництво не може достовірно оцінити суму майбутніх виплат у зв'язку із соціальним забезпеченням.

Страховання

Страхова галузь в Україні знаходиться у стадії розвитку, тому багато форм страхового захисту, поширених в інших країнах, в Україні, як правило, ще не є загальнодоступними. Компанія не має повного страхового покриття з обладнання на випадок переривання діяльності або виникнення зобов'язань перед третьою стороною щодо пошкодження майна або нанесення шкоди навколишньому середовищу в результаті аварій, пов'язаних з майном або операціями Компанії. До тих пір, поки Компанія не отримає адекватного страхового покриття, існує ризик того, що втрата або пошкодження певних активів може зробити істотний негативний вплив на діяльність та фінансовий стан Компанії.

Судові процеси

У ході своєї діяльності Компанія приймає участь у різних судових процесах, жоден з яких, сукупно або окремо, не зробив істотного несприятливого впливу на Компанію, крім тих, які вже відображені у фінансовій звітності. На думку керівництва, вирішення усіх питань, крім відображених у звіті, не зробить істотного впливу на фінансовий стан або результати діяльності Компанії.

Оподаткування

У результаті нестабільної економічної ситуації в Україні податкові органи України приділяють все більшу увагу діловим колам. Зважаючи на це, закони і постанови, що впливають на діяльність підприємств, продовжують стрімко змінюватися. Ці зміни характеризуються незадовільним складанням законопроектів, неоднозначними трактуваннями і арбітражним застосуванням з боку держави.

Зокрема, податкові декларації підлягають перевірці з боку різних органів влади, які за законом уповноважені застосовувати надзвичайно суворі штрафні санкції, а також стягувати пеню. Хоча, на думку Компанії, вона належним чином відобразила податкові зобов'язання в обліку, виходячи зі своєї інтерпретації податкового законодавства, вищезазначені факти можуть створювати податкові ризики для Компанії.

Зобов'язання з операційної оренди - Компанія виступає як орендар

Компанія уклала ряд договорів оренди нерухомості. Строк оренди за цими угодами становить від 1 до 49 років. Зазначені угоди про оренду не накладають на Компанію ніяких обмежень.

Мінімальна орендна плата майбутніх періодів за договорами оренди станом на 31 грудня:

	31-12-2019	31-12-2018
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Протягом одного року	41	445
Понад одного року, але не більше п'яти років	1323	553
Понад п'ять років	6140	1938
Разом	7511	2936

Зобов'язання з операційної оренди - Компанія виступає як орендодавець

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Компанія уклала договори оренди нерухомості, що складається з надлишків офісних площ Компанії. Ці договори оренди мають термін тривалістю від 1 до 4 років. Усі договори оренди включають пункт про можливість перегляду орендної плати у бік підвищення у відповідності з поточними ринковими умовами.

Мінімальна орендна плата до отримання у майбутніх періодах за договорами оренди станом на 31 грудня складає:

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Протягом одного року	84	84
Понад одного року, але не більше п'яти років	164	814
Понад п'ять років	-	-
Разом	<u>248</u>	<u>898</u>

Поруки

Станом на 31 грудня 2019 року у Компанії є такі видані фінансові поруки на повний розмір зобов'язань за договорами кредитних ліній на суму 1069432 тисяч гривень:

фінансова порука на повний розмір зобов'язань за договором кредитної лінії на суму 30,250 тисяч доларів США пов'язаної сторони ТОВ «ВС Групп Менеджмент»;

фінансова порука на повний розмір зобов'язань за договором кредитної лінії на суму 14,900 тисяч доларів США пов'язаної сторони ПАТ «Кіровоградобленерго»;

ТОВ «ВС Енерджи Інтернейшнл Україна» в поточному періоді змінило назву на ТОВ «ВС Групп Менеджмент».

Станом на 31 грудня 2018 року у Компанії є такі видані фінансові поруки на повний розмір зобов'язань за договорами кредитних ліній на суму 5329923 тисяч гривень:

фінансова порука на повний розмір зобов'язань за договором кредитної лінії на суму 30,250 тисяч доларів США пов'язаної сторони ТОВ «ВС Енерджи Інтернейшнл Україна»;

фінансова порука на повний розмір зобов'язань за договором кредитної лінії на суму 80,000 тисяч доларів США пов'язаної сторони ТОВ «ВС Енерджи Інтернейшнл Україна»;

фінансова порука на повний розмір зобов'язань за договором кредитної лінії на суму 14,900 тисяч доларів США пов'язаної сторони ПАТ «Кіровоградобленерго»;

фінансова порука на повний розмір зобов'язань за договором кредитної лінії на суму 65,000 тисяч гривень США ПАТ "Українська інноваційно-фінансова компанія".

фінансова порука на повний розмір зобов'язань за договором кредитної лінії на суму 15,000 тисяч доларів США пов'язаної сторони ПАТ «Рівнеобленерго»;

фінансова порука на повний розмір зобов'язань за договором кредитної лінії на суму 9,000 тисяч доларів США пов'язаної сторони ПАТ «Житомиробленерго»;

фінансова порука на повний розмір зобов'язань за договором кредитної лінії на суму 15,000 тисяч доларів США пов'язаної сторони ПАТ «Одесаобленерго»;

фінансова порука на повний розмір зобов'язань за договором кредитної лінії на суму 26,000 тисяч доларів США пов'язаної сторони ПАТ «Київобленерго».

Політика управління ризиками

Компанія відстежує і управляє фінансовими ризиками, які виникають в ході її діяльності. Цими ризиками є кредитний ризик, ринковий ризик та ризик ліквідності.

Основні фінансові зобов'язання Компанії включають кредити та позики і торговельну та іншу кредиторську заборгованість. Основною метою даних фінансових зобов'язань є фінансування операцій Компанії для підтримки її діяльності. Фінансовими активами, якими володіє Компанія, є торговельна та інша дебіторська заборгованість і грошові кошти. Компанія також утримує фінансові активи, які переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Категорії фінансових інструментів

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	<i>тис. грн.</i>	<i>тис. грн.</i>
Фінансові активи за амортизованою вартістю		
Довгострокова дебіторська заборгованість	4686	54996
Гроші та їх еквіваленти	73543	93230
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша дебіторська заборгованість	50815	244214

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Фінансові зобов'язання за амортизованою вартістю

Кредити банків	-	761427
Реструктуризована кредиторська заборгованість	51456	77286
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	44173	101353
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	31235	31236
Інша кредиторська заборгованість	687072	58642

Кредитний ризик

Кредитний ризик - це ризик невиконання контрагентами договірних зобов'язань і виникнення у Компанії пов'язаних із цим збитків.

Компанія схильна до кредитного ризику відносно торгової та іншої дебіторської заборгованості, а також інших фінансових активів.

Компанія структурує рівень свого кредитного ризику шляхом встановлення лімітів на максимальну суму ризику щодо одного споживача або групи споживачів. Однак, ліміти щодо рівня кредитного ризику не можуть застосовуватися до усіх споживачів.

Ринковий ризик

Ринковий ризик - це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків за фінансовим інструментом коливатиметься внаслідок змін ринкових цін. Ринкові ціни включають в себе чотири типи ризику: ризик зміни процентної ставки, валютний ризик, ризик зміни цін на товари та інші цінові ризики, наприклад, ризик зміни цін на інструменти капіталу. Фінансові інструменти, піддані ринкового ризику включають в себе кредити та позики, а також фінансові активи, доступні для продажу.

Ризик зміни процентної ставки

Ризик зміни процентної ставки - це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків за фінансовим інструментом коливатиметься зважаючи змін ринкових процентних ставок. Ризик зміни ринкових процентних ставок відноситься до боргових зобов'язань Компанії з плаваючою процентною ставкою. Компанія управляє ризиком зміни процентних ставок, використовуючи кредити і позики з фіксованою процентною ставкою.

Валютний ризик

Валютний ризик - це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків за фінансовим інструментом коливатиметься внаслідок змін у валютних курсах. Схильність Компанії до ризику зміни валютних курсів обумовлена борговими зобов'язаннями, номінованими у доларах США.

Балансова вартість деномінованих в іноземній валюті фінансових активів та зобов'язань Компанії станом на звітну дату представлена наступним чином:

	Активи		Зобов'язання	
	31-12-2019	31-12-2018 (без аудиту)	31-12-2019	31-12-2018 (без аудиту)
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.
Долари США	-	-	278864	761427

Аналіз чутливості до валютного ризику.

Компанія в основному схильна до ризику зміни курсу долара США.

У таблиці нижче представлені дані про можливий вплив підвищення або зниження української гривні на 5% по відношенню до відповідних валют. Аналіз чутливості до ризику розглядає тільки залишки по статтям активів та зобов'язань, виражених в іноземній валюті, та коригує перерахунок цих залишків на звітну дату за умови 5-відсоткової зміни курсів валют.

	31-12-2019		31-12-2018	
	Збільшення / зменшення	Вплив на прибуток до оподаткування	Збільшення / зменшення	Вплив на прибуток до оподаткування
	%	тис. грн.	%	тис. грн.
Зміна валютного курсу долара США	5%	(13943)	5%	(38071)
Зміна валютного курсу долара США	-5%	13943	-5%	38071

Ризик ліквідності

Підхід керівництва Компанії до вирішення проблем ліквідності ґрунтується на ефективному здійсненні операційної діяльності та залученні фінансування для покриття потреб в оборотному капіталі.

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Компанія здійснює контроль ризику нестачі грошових коштів шляхом планування поточної ліквідності. За допомогою цього інструменту аналізуються терміни платежів, пов'язаних з фінансовими інвестиціями та фінансовими активами (наприклад, дебіторська заборгованість, інші фінансові активи), а також прогнозовані грошові потоки від операційної діяльності. Метою Компанії є підтримка балансу між безперервністю фінансування і гнучкістю шляхом використання банківських овердрафтів, банківських кредитів, векселів.

Нижче наведена інформація щодо договірних недисконтованих платежів за фінансовими зобов'язаннями Компанії в розрізі строків погашення цих зобов'язань.

31-12-2019	Менше 6 місяців	6 місяців – 1 рік	1 рік – 5 років	Більше 5 років	Разом
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.
Фінансові зобов'язання					
Кредити банків	-	-	-	-	-
Реструктуризована кредиторська заборгованість	11 849	11 849	58 672	83	82 453
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	44173	-	-	-	44173
Інша кредиторська заборгованість	687072	-	-	-	687072
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	-	31235	-	-	31235
Разом	743094	43084	58672	83	844933

31-12-2018	Менше 6 місяців	6 місяців – 1 рік	1 рік – 5 років	Більше 5 років	Разом
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.
Фінансові зобов'язання					
Кредити банків	761427	-	-	-	761427
Реструктуризована кредиторська заборгованість	11933	11933	44298	34	68198
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	101353	-	-	-	101353
Інша кредиторська заборгованість	58642	-	-	-	58642
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	-	31236	-	-	31236
Разом	933355	43169	44298	34	1020856

Управління капіталом

Компанія здійснює управління капіталом для забезпечення безперервної діяльності Компанії в осяжному майбутньому і одночасної максимізації прибутку акціонерів за рахунок оптимізації співвідношення позикових і власних коштів. Компанія здійснює контроль капіталу, використовуючи співвідношення власних і позикових коштів, яке розраховується шляхом ділення чистої заборгованості на суму капіталу. У чисту заборгованість включаються кредити і позики, торговельна та інша кредиторська заборгованість за вирахуванням грошових коштів та їх еквівалентів.

Співвідношення позикових і власних коштів на звітну дату представлено наступним чином:

	31-12-2019	31-12-2018
	тис. грн.	тис. грн.
Кредити банків	-	761427
Кредиторська заборгованість та аванси отримані	813936	268517
За вирахуванням грошей та їх еквівалентів	(73543)	(93230)
Чиста заборгованість	740393	936714
Разом капітал	4352290	4423517
Разом капітал та чиста заборгованість	5092683	5360231
Співвідношення власних і позикових коштів -%	588%	472%

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Оцінка за справедливою вартістю

В таблиці нижче представлена ієрархія джерел оцінок справедливої вартості активів та зобов'язань Компанії за справедливою вартістю.

Ієрархія джерел оцінок активів за справедливою вартістю станом на 31 грудня 2019 року:

	Оцінка справедливої вартості з використанням			
	Разом	Котирувань на активних ринках (Рівень 1)	Значні спостережувані вихідні дані (Рівень 2)	Значні неспостережувані вихідні дані (Рівень 3)
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю:				
Основні засоби, що обліковуються за моделлю переоцінки (Примітка 8)	5933653	-	5933653	-
<u>Фінансові активи, які переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (Примітка):</u>				
Векселі та корпоративні права	-	-	-	-
Активи, справедлива вартість яких розкривається (Примітка):				
Довгострокова дебіторська заборгованість	4686	-	4686	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	50815	-	50815	-
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається (Примітка):				
Кредити банків	-	-	-	-
Реструктуризована кредиторська заборгованість	51456	-	51456	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	44173	-	44173	-
Інша кредиторська заборгованість	53 969	-	53 969	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	31235	-	31235	-

Ієрархія джерел оцінок активів за справедливою вартістю станом на 31 грудня 2018 року:

	Оцінка справедливої вартості з використанням			
	Разом	Котирувань на активних ринках (Рівень 1)	Значні спостережувані вихідні дані (Рівень 2)	Значні неспостережувані вихідні дані (Рівень 3)
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю:				
Основні засоби, що обліковуються за моделлю переоцінки (Примітка 8)	6113005	-	6113005	-
<u>Фінансові активи, які переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (Примітка):</u>				
Векселі та корпоративні права	-	-	-	-
Активи, справедлива вартість яких розкривається (Примітка):				
Довгострокова дебіторська заборгованість	54996	-	54996	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	244214	-	244214	-
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається (Примітка):				
Кредити банків	761427	-	761427	-
Реструктуризована кредиторська заборгованість	77286	-	77286	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	101353	-	101353	-
Інша кредиторська заборгованість	58642	-	58642	-

АТ «ХЕРСОНОБЛЕНЕРГО»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками 31236 - 31236 -

За звітний період переведення між Рівнем 1 та Рівнем 2 джерел справедливої вартості не здійснювались.

Справедлива вартість фінансових інструментів

Фінансові активи і фінансові зобов'язання Компанії містять грошові кошти, фінансові активи, дебіторську і кредиторську заборгованість, облигації, векселі та позики. Облікова політика щодо їхнього визнання та оцінки розкривається у відповідних розділах цих приміток.

Протягом звітного періоду Компанія не використовувала жодних фінансових деривативів, процентних свопів і форвардних контрактів для зменшення валютних або відсоткових ризиків.

Нижче наведене порівняння балансової та справедливої вартості фінансових інструментів Компанії, відображених у фінансовій звітності, за категоріями.

	Балансова вартість		Справедлива вартість	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2018	31-12-2018
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.
<u>Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю:</u>				
Фінансові активи, які переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	-	-
<u>Фінансові активи, що обліковуються за амортизованою собівартістю:</u>				
Довгострокова дебіторська заборгованість	4686	54996	4686	54996
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	50815	244214	50815	244214
Фінансові активи разом	55501	299210	55501	299210
<u>Фінансові зобов'язання, що обліковуються за амортизованою собівартістю:</u>				
Кредити банків	-	761427	-	761427
Реструктуризована кредиторська заборгованість	51456	77286	51456	77286
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	44173	101353	44173	101353
Інша кредиторська заборгованість	687072	58642	687072	58642
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	31235	31236	31235	31236
Фінансові зобов'язання разом	813936	1029944	813936	1029944

Події після звітної дати

У період після 31 грудня 2019 року і до підписання даного фінансового звіту не відбулося жодних подій, які могли б мати суттєвий вплив на дану фінансову звітність.

У зв'язку зі світовою пандемією коронавірусної хвороби (COVID-19) та запровадженням Кабінетом Міністрів України карантинних та обмежувальних заходів, спрямованих на протидію її подальшого поширення в Україні, повідомляємо наступне:

- управлінський персонал Компанії наразі оцінює додаткові ризики діяльності суб'єктів господарювання в енергетичній галузі України та їх можливий вплив на безперервність діяльності Компанії;

- очікується, що повний вплив може бути вагомим, але його неможливо виміряти чи оцінити на даний час з певним ступенем достовірності.